

Centrumvisie Dinxperlo

Gemeente Aalten

colofon

titel rapport
Centrumvisie Dinxperlo

datum
23 juni 2020

projectnummer
P02473

opdrachtgever
Gemeente Aalten

BRO
Projectleider
Stadskracht & BRO

Projectteam
FS, JV, GW, LV, SvA

bron Kaft
BRO

*“Als we anderen de ruimte niet gunnen zullen we zelf steeds
meer opgesloten raken.”*

Prof. Hans Galjaard

STAD **KRACHT**
ruimte & gebiedsmanagement

BRO
Ruimte | om in te leven

Inhoudsopgave

Voorwoord	3		
1 Inleiding	4		
1.1 Aanleiding	4		
1.2 Proces en participatie	4		
Proces	4		
2 Samenvattende SWOT-analyse	5		
3 Ambities	6		
3.1 Eigen krachten versterken	6		
3.2 Samenwerking verbeteren	6		
3.3 Een nieuw dorpshart	6		
3.4 Compact centrum	6		
3.5 Vergroenen en klimaatadaptatie	7		
3.6 Gecontroleerd inzetten op woningbouw	7		
3.7 Optimaliseren boodschappenaanbod	7		
3.8 Optimaliseren weekmarkt	8		
3.9 Centrum goed bereikbaar en veilig	8		
3.10 Kansen (grens)toerisme beter benutten	8		
4 Samen uniek	9		
5 Boodschappen-structuur	11		
5.1 Scenario's	11		
5.2 Afweging en conclusies	11		
5.2.1 Nulscenario	11		
5.2.2 Scenariokeuze	11		
6 Openbare ruimte en koers per locatie	14		
6.1 Openbare ruimte algemeen	14		
6.2 Prins Clausplein en rond de kerk	14		
Ruimte om te verblijven, met groen en water	17		
Ruimte voor dag- en avondhoreca en terrassen	17		
		6.3 Locatie huidige Aldi-supermarkt	19
		6.4 Locatie Metaalgaasweverij (MGW)	21
		6.5 Locatie De Wegwijzer	22
		7 Bereikbaarheid & parkeren	24
		8 Grensligging & toerisme	26
		9 Aan de slag met de visie	28
		Bijlagen:	
		Bijlage 1: Participatie	33
		Bijlage 2: Afwegingsmatrix	36

Voorwoord

Beste inwoners, ondernemers, eigenaren en belangenverenigingen,

In het afgelopen half jaar is onder leiding van de adviesbureaus StadsKracht en BRO in nauwe samenwerking met ondernemers, eigenaren, belangenverenigingen, bewoners en gemeente deze toekomstvisie en uitvoeringsprogramma voor het centrum van Dinxperlo opgesteld.

Met deze visie willen we samen met u aan de slag zodat ook in de toekomst het centrum van Dinxperlo een aantrekkelijk en levendig dorpshart is. Waar het fijn is om te wonen, te ondernemen, boodschappen te doen en bovenal een plek is om elkaar te ontmoeten en te verblijven.

Wij willen via deze weg de leden van de werkgroepen en begeleidingscommissie heel erg bedanken voor de hun inzet, het meedenken, de kritische blik en de prettige en constructieve samenwerking. En natuurlijk bedanken wij ook alle andere personen die betrokkenheid hebben getoond en input hebben geleverd.

We hopen dat u allen mee blijft doen want deze visie is geen eindpunt maar het startpunt om samen te werken en te investeren in het aantrekkelijke dorpshart van Dinxperlo.

Wij wensen u veel leesplezier en zijn benieuwd naar uw reactie.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Aalten heeft de wens tot een integrale visie te komen voor het centrum van Dinxperlo, nadrukkelijk in co-creatie met stakeholders. De gemeenteraad heeft daartoe eind 2018 besloten. In het voorjaar van 2019 zijn als start van dit proces vier inloopbijeenkomsten georganiseerd voor ondernemers, vastgoedeigenaren, belangenverenigingen, scholen, bewoners en bezoekers. Uit de bijeenkomsten blijkt verdeeldheid over de meest perspectiefrijke ontwikkelingsrichting voor het centrum. Is het – gezien de huidige en verwachte marktomstandigheden – nog wel verstandig om detailhandel de hoofd-identiteitsdrager te laten zijn van een dorpscentrum als Dinxperlo?

Deze vraag wordt gesterkt door recente ontwikkelingen in het centrum (zoals signalen over het matig economische functioneren van enkele winkels en verplaatsingswensen) en macro-economische trends. Daarbij is verwachting dat de gevolgen van het corona-virus deze economische trends mogelijk verder zullen versnellen. Dat doet ook de vraag rijzen of een centrumstructuur wel drastisch moet worden gewijzigd voor de inpassing van één of twee supermarkten? Zijn dat de identiteitsdragers van de toekomst? Of bepalen hele andere zaken de aantrekkingskracht van een centrum? Zoals de ruimtelijke kwaliteit, het sociale aspect en de verblijfsfunctie van horeca/leisure.

Om deze vragen te beantwoorden heeft tussen december 2019 en juni 2020 een intensief participatieproces plaatsgevonden. Dit visierapport bevat de uitkomsten daarvan en beschrijft de koers naar een vitaal centrum van Dinxperlo.

1.2 Proces en participatie

Hier is een korte schets opgenomen van het doorlopen proces en de verschillende participatie-onderdelen. Uitgangspunt was een zo open en transparant mogelijk proces, op basis van een intensieve participatie. Daarbij hebben we burgers en belanghebbenden vooraf en gedurende het proces breed geïnformeerd en eenieder de mogelijkheid gegeven om actief deel te nemen in het proces en reacties te geven. Een toelichting op de inbreng vanuit de verschillende participatie-onderdelen is opgenomen in de bijlage.

Proces

Als eerste stap is een **ruimtelijk-functionele en stakeholdersanalyse** uitgevoerd. Daarvoor zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- **Presentatie van de aanpak** aan het dorp tijdens een algemene bijeenkomst in december 2019
- **Schouw:** samen met stakeholders in januari 2020.
- **Analyse van bestaande gegevens**, rapporten en onderzoeken.
- **Programmatisch en stedenbouwkundig onderzoek** naar huidige situatie en ontwikkelmogelijkheden.
- **Individuele gesprekken** (met het dorp).
- **Enquête onder ondernemers** in het centrum.

Dit alles is uitgemond in een **analysenotitie met vier scenario's**. Deze notitie vormt een bijlage bij de visie. Deze scenario's zijn besproken in **twee werkgroepen** die speciaal zijn ingericht ten behoeve van dit proces. In een derde bijeenkomst is de concept visie besproken. De werkgroepen bestaan uit een afvaardiging namens o.a. ondernemers, vastgoedeigenaren, warenmarkt, belangenverenigingen en culturele sector. De werkgroepen:

- **Funciemix en Inrichting:** gericht op de gewenste ruimtelijk-functionele structuur.
- **Activiteiten en Promotie:** gericht op het activeren en samenbrengen van verschillende partijen en samenwerkingen te verbeteren.

De werkgroepen hebben ieder op twee momenten in het proces een overleg gehad, eenmaal fysiek en eenmaal digitaal. Daarna is er een gezamenlijke bijeenkomst van beide werkgroepen geweest om de conceptvisie te bespreken en te finetunen.

Daarnaast is gedurende het proces een **begeleidingscommissie** actief geweest, bestaande uit een afvaardiging namens verschillende stakeholders en gemeente. Ook de begeleidingsgroep heeft op drie momenten met elkaar vergaderd.

De vier scenario's zijn gedurende maart en april 2020 vrijgegeven **via de website** van de gemeente¹ om open en transparant een tussenstand te geven van het werkproces. Daarbij is eenieder de mogelijkheid geboden om te reageren. De reacties zijn verzameld en als input gebruikt om te komen tot een voorkeursscenario en uitwerking. We doen daarvan verslag in deze conceptvisie.

Om zoveel mogelijk inwoners en belanghebbenden te betrekken en draagvlak te toetsen wordt deze visie in de komende periode in een drietal algemene **informatiebijeenkomsten** aan geïnteresseerden toegelicht.

¹ In verband met de corona-uitbraak was het niet mogelijk op locatie (tijdens de warenmarkt) in gesprek te gaan met bewoners en bezoekers.

2 Samenvattende SWOT-analyse

Als eerste stap in het proces is een uitgebreide **ruimtelijk-functionele en stakeholdersanalyse** uitgevoerd. Dit heeft uitgemond in een overzicht met sterke en zwakte punten en kansen en bedreigingen. De volledige resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het analyserapport.

Sterke punten

- Vrij compleet voorzieningenaanbod in kern: in aanbod van winkels, horeca, dienstverlening, cultuur en zorg/gezondheidsvoorzieningen.
- Niet-dagelijks winkelaanbod (nog) relatief uitgebreid en divers. Aanwezigheid van (sub)trekkers zoals Action, Hema, Kruidvat, Medikamente Die Grenze en Takke Tweewielers is een pluspunt.
- Veel zelfstandig ondernemerschap: gastvrijheid en service onderscheidende waarden.
- Vrijdagmarkt functioneert goed en is belangrijke (toeristische) trekpleister
- Centrum is redelijk compact en de leegstand is vooralsnog redelijk beperkt.
- Autotoegankelijkheid van het centrum (o.a. tweerichtingsverkeer)
- Ruime en gratis parkeergelegenheid
- Aanwezigheid diverse panden met historische kwaliteit (o.a. kerk, Kerkelijk Centrum/VVV, Grenslandmuseum en voormalig Raadhuis/gezondheidscentrum)
- Dorp heeft genoeg bezienswaardigheden en ingrediënten om aantrekkelijk te zijn: dorps karakter, een rijke en bijzondere (grens)geschiedenis, de weekmarkt, het kleinste kerkje, de grensbeleving en het 'tweelingdorp' Suderwick
- Krachtig burgerinitiatief Dinxperwick (maar geen relatie met bijv. ondernemers en VVV)

Zwakke punten

- Beperkt dagelijkse winkelaanbod in centrum, geen supermarkt van moderne omvang
- Horeca-aanbod in centrum klein van omvang, eenzijdig (fastservice) en ligt verspreid.
- Beperkte overnachtingsmogelijkheden voor toerist/recreant.
- Prins Clausplein biedt geen aantrekkelijk verblijfsklimaat, heeft een rommelige uitstraling. Een dorpshart en verblijfsplek ontbreekt.
- Stenige openbare ruimte, op enkele bomen na is er weinig groen.
- Matige uitstraling en onderhoud inrichtingselementen (bankjes, paaltjes, prullenbakken) en verlichting.
- Winkelend publiek (voetgangers / fietsers) ondergeschikt aan autoverkeer. Door verrommeling uitstallingen en reclamebebording weinig loopruimte voor winkels.
- Onduidelijke (en potentieel gevaarlijke) situaties voor fietsers en voetgangers: bevoorradings voorzijde winkels en onveilig punt bij rotonde (Willem van Oranjeplein).
- Rotonde (Willem van Oranjeplein) en gebied rondom is aandachtspunt: met busjes, onoverzichtelijke aansluiting fietsstraat en uitstraling aan zijde garage Sloetjes.
- Verouderde, rommelige uitstraling panden en gevels (luifels, reclame) aan Hogestraat en Kerkstraat.
- Verkeersrouting rondom het centrum is een aandachtspunt.
- Zichtbaarheid en versnippering van parkeergelegenheid en problematiek langparkeerders
- Grensbeleving in het centrum beperkt.
- Geen speelvoorzieningen in centrum (zuidwest / westzijde).
- Onderlinge samenwerking is zwak: een gedeeld verantwoordelijkheidsgevoel ontbreekt en er zijn te veel 'koninkrijkjes'.
- Het supermarktvraagstuk zorgt voor verdeeldheid van ondernemers, met een negatieve impact op de samenwerking.

Bedreigingen

- Winkel- en voorzieningenaanbod onder druk door (verdere) groei van internet en beperkte bedrijfsopvolging. Oplopende leegstand en verdere krimp winkelaanbod is reëel.
- Huidige locatie van Aldi niet toekomstbestendig voor supermarkt. Bij vertrek supermarkt gaat belangrijke trekkracht voor het centrum verloren: dat is een risico voor het toekomstige functioneren van het centrum.
- Probleem van bedrijfsopvolging speelt ook op de weekmarkt, krimp van aanbod (op termijn).
- Supermarktvraagstuk gijzelt het dorp: zorgt voor uitgestelde investeringen
- Bevolkingsafname en verdere vergrijzing (o.a. terugloop bestedingsniveau, woonbehoefte en ontbreken bedrijfsopvolging).
- Gebrek aan uitstraling en een aantrekkelijk verblijfsklimaat.
- Gebrek aan samenwerking en passiviteit onder ondernemers, vastgoedeigenaren en bij centrum betrokken partijen.
- Financieel hiaat bij transformatie / herontwikkeling van panden naar de betaalbare woningen waar behoefte aan is.

Kansen

- Versterking van het boodschappenaanbod door uitbreiding van supermarkten. Verplaatsing Jumbo is hoe dan ook een verbetering, bezien vanuit afstand tot het aanbod in het centrum.
- Versterking van verblijfsfunctie door toevoeging van horeca (clustering)
- Verbetering verblijfsklimaat door aanpak Prins Clausplein (huiskamer van het dorp): meer ruimte voor voetganger, terrassen en groen en minder parkeren (door opvangen parkeren op andere locaties, bijv. Wegwijzer, MGW-locatie en Wilhelminastraat 7).
- Vanuit krapte woningmarkt kansen voor transformatie leegstand naar wonen en kansen voor verschillende vormen van wonen met zorg.
- Concentratie van (beperkt) verspreid gelegen voorzieningenaanbod
- Verder benutten van toeristische potenties en grensligging door samenwerking op gebied van (grensoverschrijdende) marketing, promotie, evenementen en arrangementen.
- Het bijzondere grenskarakter van het dorp ook op/rondom het Pr. Clausplein in beeld brengen
- Verder versterken van toeristisch/recreatieve samenwerking.
- Verbeteren fysieke zichtbaarheid Grenslandmuseum aan Prins Clausplein.
- Verbinden van parkeerterreinen achter winkels (Action en Kruidvat) en wandelverbinding tussen parkeerterrein achter Kruidvat en Prins Clausplein (langs Expert).
- Parkeerregulering als oplossing voor langparkeerders
- Terreinen Wilhelminastraat 7 en Wegwijzerterrein (gedeeltelijk) inzetten voor parkeren.
- Met producten en marketing inspelen op vergrijzende doelgroep.

3 Ambities

Overkoepelend zijn tien hoofdambities geformuleerd. Deze onderdelen worden verderop in de visie naar locatie en thema uitgewerkt.

3.1 Eigen krachten versterken

De geschiedenis van Dinxperlo gaat al lang terug, mogelijk zelfs tot aan de 8ste eeuw. En al sinds de middeleeuwen zijn de Sint-Liboriuskerk en de grensligging onlosmakelijk verbonden met de identiteit van het dorp. Dinxperlo vormt al lange tijd samen Suderwick een grensoverschrijdend tweelingdorp. Ook de periode van industrialisering (met o.a. de vestiging van de Metaalgaasweverij en Deventer tapijtfabriek) en de Tweede Wereldoorlog hebben hun sporen nagelaten in het dorp.

De **weekmarkt, grensligging met tweelingdorp Suderwick en de rijke en bijzondere (grens)geschiedenis** maken het dorp in deze tijd onderscheidend. Niet alleen voor de vele bezoekers uit Duitsland, maar ook voor bezoekers uit eigen land. Typerend voor het karakter van Dinxperlo en het centrum zijn het **kleinschalige, het dorpse, de gastvrijheid en de diversiteit van de veelal zelfstandige ondernemers**. De kerk, het Grenslandmuseum en enkele andere historische gebouwen maken de sfeer van het centrum.

Uitgangspunt is het verder versterken van deze eigen identiteit, krachten en kwaliteiten van Dinxperlo en het centrum.

3.2 Samenwerking verbeteren

Ongeacht de verdere ambities in het centrum moet samenwerking tussen alle stakeholders zeker in een dorp de basis zijn. Het zorgt voor organiserend vermogen, het laden van de unieke eigenschappen, cohesie en identiteit. Maar een **echte**

samenwerking tussen stakeholders ontbreekt in Dinxperlo. Er is sprake van een groot aantal verschillende collectieven / 'eigen koninkrijkes' die een rol hebben bij het samenbrengen van stakeholders, het promoten van het aanbod en het organiseren van projecten/activiteiten. Echter, de crux is een gebrek aan samenwerking tussen de collectieven.

De centrumvisie moet elan brengen in de samenwerking. Alle stakeholders hebben er een belang bij samen de schouders eronder te zetten. Daarvoor is het zaak dat de collectieven de handen ineenslaan en dat de koninkrijkes worden verbonden. Een vervolgstap kan het **aanstellen van een centraal aanspreekpunt** zijn, zoals een centrum- of dorpsmanager. Een professional die primair als taak heeft om bestaande collectieven aan elkaar te verbinden. Dat moet de basis zijn om vanuit daar de projecten in de centrumvisie uit te voeren. Het uitvoeringsprogramma vormt daarvoor de basis.

3.3 Een nieuw dorpshart

Een aantrekkelijk dorpscentrum wordt niet alleen gemaakt door de winkels die er gevestigd zijn. Juist de sociale functie van **verblijven en ontmoeten** zijn van groot belang. Daar is nu onvoldoende ruimte voor: Dinxperlo mist een dorpshart en een centrale verblijfsplek. Het Prins Clausplein is de aangewezen plek om **'huiskamer van het dorp'** te worden. De openbare ruimte moet daar uitnodigen om te verblijven, met meer groen, minder blik en minder stenen, fijne plekken om te zitten en te spelen, meer horeca en terrassen en ruimte voor evenementen. Auto's en parkeerplaatsen zijn minder dominant. Ook worden de Hogestraat en Kerkstraat aangepakt om de verblijfskwaliteit van het centrum te verhogen.

3.4 Compact centrum

Onder invloed van de aanhoudende druk op het winkelaanbod (internet en beperkte bedrijfspvolging) is de verwachting dat de **winkelfunctie verder zal inkrimpen**. De enquête onder ondernemers bevestigt dit beeld: circa 30% van de ondernemers heeft geen bedrijfsopvolging.

- Uitgangspunt is dat de **kern van het centrum** wordt gevormd door de Hogestraat (vanaf rotonde Terborgseweg/Aaltenseweg tot en met hoek Wilhelminastraat), de Kerkstraat en het Prins Clausplein.
- In de andere straten en straatdelen is een **terugloop van de winkelfunctie** te verwachten en wordt ruimte geboden voor verkleuring naar andere commerciële functies en wonen. Dit betekent in de praktijk dat op diverse locaties de winkelfunctie moet inkrimpen, bijvoorbeeld in het zuidelijk deel van de Hogestraat (vanaf supermarkt) en in de Burgemeester Haverkampstraat. Uitgangspunt is een reductie van het winkelvloeroppervlak in de komende 5-10 jaar van circa 20% in de niet-dagelijkse artikelensector. De coronacrisis versterkt deze noodzaak.
- Tegelijkertijd wordt ingezet op het zo mogelijk **verplaatsen van publieksgerichte voorzieningen** naar het centrum, en het faciliteren van nieuwe initiatieven in het centrum. Dit draagt bij aan een compact centrum met alle voorzieningen zo veel mogelijk bij elkaar. Gedacht kan worden aan zorgfuncties, culturele en sociaal-maatschappelijke functies, dienstverlening en werkplekken.

- Het Kulturhus en de bibliotheek verplaatsen niet naar het centrum. Het Kulturhus ligt immers al aan de rand van het centrum en is recent verbouwd. Ook de bibliotheek is recent verplaatst en combineert goed in gebruik met de naastgelegen basisschool. Aan de andere kant gaan er ook geluiden op dat deze voorzieningen in het centrum worden gemist. Ze zorgen voor toeloop en dynamiek.

3.5 Vergroenen en klimaatadaptatie

Vergroenen en het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit van het centrum is een belangrijk uitgangspunt om van het centrum van Dinxperlo een **prettige verblijfsplek** te maken. Het gaat om letterlijke vergroening van de openbare ruimte (en gevels), wat de sfeer en verblijfskwaliteit van het centrum versterkt. Dit gaat hand in hand met **vergroening in termen van duurzaamheid** op het gebied van klimaatadaptatie, hittestress, biodiversiteit, energietransitie, etc. Het centrum wordt op meerdere locaties vergroend:

- in de winkelstraten Hogestraat en Kerkstraat wordt ingezet op gevelgroen en grotere groenelementen in het straatbeeld;
- het Prins Clausplein wordt vergroend door het toevoegen van bomen en verblijfs- en gebruiksgroen;
- bij (her)inrichting van parkeerterreinen worden deze vergroend, ter verbetering van het verblijfsklimaat en het tegengaan van hittestress.

3.6 Gecontroleerd inzetten op woningbouw

Wonen in het centrum zorgt voor meer levendigheid en leefbaarheid tijdens alle momenten van de dag. De afgelopen jaren is de vraag naar wonen in centrumgebieden ook toegenomen. Vooral jongeren en ouderen waarderen het wonen in de buurt van voorzieningen. In Dinxperlo is er ook vooral be-

hoefte aan kleiner(re), betaalbare woningen voor starters, levensloopgeschikte woningen voor senioren en verschillende vormen wonen met zorg.

Er komt in het centrum **meer ruimte voor wonen op verdieping** en op sommige plekken **ook op de begane grond**. In het bijzonder wordt de transformatie van commerciële panden naar wonen gefaciliteerd in het zuidelijk deel van de Hogestraat en in de Burgemeester Haverkampstraat, Raadhuisstraat en Wilhelminastraat (zie Visiekaart – punt 5). Dit draagt bij aan het compacter maken van het centrum en oplossen en voorkomen van leegstand. Voldoen aan het Afwegingskader nieuwe initiatieven Woningbouw (Gemeente Aalten, 2020) én het saneren van winkelmeters zijn daarom voorwaarden. Dit zodat niet onbegrensd woningen worden toegevoegd en de lijn van het afsprakenkader tussen de Achterhoekse gemeenten geborgd blijft.

3.7 Optimaliseren boodschappenaanbod

In tegenstelling tot een noodzaak van een reductie van het winkelvloeroppervlak in de niet-dagelijkse artikelensector is **modernisering van het dagelijkse boodschappenaanbod** (primair de supermarkten) noodzakelijk. Uitgangspunt is om binnen enkele jaren het boodschappenaanbod in en aan de rand van het centrum te optimaliseren. Uitbreiding van supermarktmeters betekent een versterking van het boodschappenaanbod die ten gunste komt aan de vitaliteit en voorzieningenniveau van het dorp. Daarbij wordt samen met initiatiefnemers onderzocht of tot een realistisch en haalbaar plan gekomen kan worden om een uitbreiding van supermarktmeters mogelijk te maken, waardoor een moderne exploitatie van een supermarkt mogelijk is.

Figuur 1: Sint Liboriuskerk met weekmarkt

3.8 Optimaliseren weekmarkt

De weekmarkt blijft qua locatie in het centrum behouden op de Kerkstraat richting Raadhuisstraat. Ambitie is het versterken van de weekmarkt om bezoekers te verleiden langer te blijven en te vertoeven in het centrum. Dit door een combinatie te maken met terrassen, meer de samenwerking te zoeken met winkeliers en horeca (in activiteiten, evenementen en arrangementen), grensoverschrijdende PR en communicatie en kwalitatieve productuitbreiding. Uitbreiding van het aantal kramen is geen streven. De huidige omvang (35 plaatsen) wordt als ideaal beschouwd. Naar verwachting zal het aantal kramen in de loop der jaren zelfs wat teruglopen. Dit als gevolg van o.a. gebrek aan bedrijfsopvolging, wat ook voor de ambulante handel steeds meer een uitdaging is.

3.9 Centrum goed bereikbaar en veilig

Een kwaliteit van het centrum is de goede bereikbaarheid, zowel per auto als per fiets en de ruime en gratis autoparkeergelegenheid.

- Voorop staat dat deze **kwaliteiten behouden** moet blijven. Dat betekent dat er **tweerichtingsverkeer blijft** in de Hogestraat en dat de **parkeergelegenheid** waar mogelijk wordt geoptimaliseerd, dat de vindbaarheid wordt verbeterd en langparkeren wordt gereguleerd.
- Speerpunt is daarnaast het **verbeteren van de bereikbaarheid en parkeervoorzieningen voor fietsers**. Onder meer door de aanwezige aantrekkelijke fietsroutes het centrum in te trekken en op diverse plekken in het centrum ruime stallingsmogelijkheden te realiseren (incl. oplaadpunten voor elektrische fietsen).
- Ook is (verbeteren van) de **verkeerssituatie** op een aantal locaties een belangrijke opgave. Op verschillende plekken in het centrum wordt dit aspect onder de loep genomen, ook nadrukkelijk bij het mogelijk maken van

de supermarktontwikkelingen. Daarnaast vraagt de routing naar het centrum toe (vanaf Heelweg – Anholtseweg) een verbetering, met name in de geleiding.

Het is de ambitie om het ‘welkomgevoel’ **bij de entrees van het centrum en langs de aanrijroutes** te verbeteren. Bijvoorbeeld door aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte, met meer groen, verlichting langs de aanrijroutes en bij het ‘binnenkomen’ van centrum (zie hoofdstuk 6 voor aanduiding centrumentrees). Dit betekent ook dat er bij de inrichting van de openbare ruimte nadrukkelijk rekening wordt gehouden met mindervaliden, rollator- en rolstoelgebruikers, mensen met kinderwagens en dat wordt nagedacht over demontievriendelijkheid van de inrichting. Ook het verbeteren van de straatverlichting (en straatverlichtingsmeubilair), eventueel in combinatie met pand- / etalageverlichting om het sfeergevoel te verhogen, is hier onderdeel van.

3.10 Kansen (grens)toerisme beter benutten

Dinxperlo trekt al veel bezoekers van buiten vanwege met name de weekmarkt en de grensligging. Het centrum ligt letterlijk op steenworp afstand van de grens.

- Vanuit die positie zijn er vele kansen die verder benut kunnen worden door samenwerking op gebied van (grensoverschrijdende) **marketing, promotie, evenementen en arrangementen**.
- Verder verdient de grensligging en historie van Dinxperlo meer nadruk in de openbare ruimte op en rondom het Prins Clausplein. Denk aan het in beeld brengen van het bijzondere grenskaracter van het dorp: de ontstaansgeschiedenis van het dorp, de geschiedenis van de grens, smokkelverleden, de verwoesting in de Tweede Wereldoorlog en het belang van de wederopbouw (zoals langs de Heelweg/Keupenstraat op meerdere plekken is uitgelicht). Dit is relevant voor de vele Duitse bezoekers, maar ook vanuit een recreatief-toeristisch perspectief.

Dinxperlo zit vol verhalen die ook in het centrum veel meer uitgedragen kunnen worden.

Figuur 2: Weekmarkt in Kerkstraat

4 Samen uniek

De handen ineenslaan

Dit is het motto van de samenwerking in Dinxperlo (en Suderwick). Saamhorigheid staat centraal in Dinxperlo en dat is nu en in de toekomst noodzakelijk om zoveel mogelijk op eigen kracht voor elkaar te blijven zorgen. Het verenigingsleven van de kern is sterk en dat bevestigt de sociale kracht van de gemeenschap.

Nu er duidelijkheid ontstaat over de toekomstige ruimtelijk-functionele ontwikkeling van het centrum is het van belang om in het dorp **de samenwerkingsbereidheid en het organiserend vermogen te versterken**. Met als doel de unieke kenmerken van het dorp en de gemeenschap uit te dragen. De centrumvisie gaat richting geven en kan ervoor zorgen dat organisaties zich mobiliseren en kansen gaan verzilveren.

Dorpsmanagement

Dat is nog niet zo eenvoudig. Samenwerken is een werkwoord. Dat ontstaat dus niet vanzelf. Het is nodig dat organisaties die betrokken zijn bij het programma in het dorp (en het promoten daarvan) over de schaduw heenstappen en de krachten bundelen. Daar is professionele regie voor nodig. In de praktijk betekent dat **het aanstellen van een professioneel aanspreekpunt voor ondernemers, vastgoedeigenaren, gemeente en andere stakeholders**.

Het werkwoord samenwerken krijgt in Dinxperlo vorm via de **introductie van dorpsmanagement**. Hiermee is het doel op een gestructureerde wijze invulling te geven aan de participatiemaatschappij, waarin bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren steeds meer zelf organiseren, regie pakken en beslissingen nemen. De term dorpsmanagement komt

voort uit voorbeelden van centrum- en wijkmanagement in grote steden. Het dorpsmanagement gebruikt de centrumvisie en bijbehorend uitvoeringsprogramma (zie hoofdstuk 9) als basis. Binnen het dorpsmanagement werken de verschillende stichtingen en verenigingen die nu al betrokken zijn bij het aantrekkelijker maken van het dorp en die bijdragen aan het organiserend vermogen van het dorp samen. Voorbeelden zijn:

- Dinxperwick: burgerinitiatief ter bevordering uitwisseling beide kanten van de grens;
- Dinxpers Belang: vereniging voor belangen inwoners;
- Ondernemersfonds: financieel fonds ter promotie en activiteiten waar alle ondernemers in het centrum financieel aan bijdragen;
- Ondernemersvereniging IODUS: belangenvereniging ondernemers in het centrum;
- de verenigde horeca in het centrum;
- Stichting Markt Dinxperlo;
- VVV Agentschap Dinxperlo;
- Stichting Achterhoek Toerisme;
- en vanzelfsprekend de gemeente Aalten.

In de onderzoeksfase ter voorbereiding op voorliggende visie is geconstateerd dat de intentie van alle belangenorganisaties grote overeenkomsten vertoont maar dat ze op eigen eilandjes opereren. Het zijn allemaal koninkrijkjes. In spreekwoordelijke termen is een essentiële stap voor de samenwerking dat de breinaald wordt opgepakt om de losse elementen aan elkaar te rijgen zodat een krachtig collectief ontstaat.

De route

Het instellen van dorpsmanagement past naadloos bij de ambities in het raadsakkoord van de gemeente Aalten, waarin staat opgenomen dat de gemeente centrummanagement in-

stelt. Citaat: “Een aan te stellen centrummanager zorgt ervoor dat er slagvaardig wordt opgetreden en die alle belanghebbenden bij de les houdt op het gebied van kwaliteit, functionaliteit, uitstraling en aantrekkingskracht”.

Wij vervangen centrummanagement door dorpsmanagement zodat deze beter aansluit bij de lokale problematiek en betrokkenheid van stakeholders.

In deze fase is het **gewenst dat de gemeente de regie neemt in het aanstellen van een dorpsmanager**. Deze persoon heeft echter geen ambtelijk profiel en wordt met betrokkenheid van zoveel mogelijk organisaties geworven en aangesteld. De persoon werkt ook in opdracht van de verschillende organisaties.

Primaire taken zijn:

- het verbinden van de verschillende collectieven;
- het verbinden van initiatieven;
- een spin in het web/ primair aanspreekpunt voor initiatieven in het centrum;
- het coördineren van gezamenlijke projecten.

Een eerste stap die van belang is betreft het opstellen van een profielschets. Hierbij is het van belang dat zoveel mogelijk stakeholders zich hierin herkennen.

Na de eerste fase van het dorpsmanagement is het voor het draagvlak van belang dat de financiering zich verspreidt over meerdere partijen (waaronder overheid, ondernemers en vastgoed) en dat het takenpakket langzaam wordt uitgebreid (bijvoorbeeld met marketing en evenementen).

Samenwerking gaat veel beter met een gezamenlijk programma. Dit programma staat in het volgende hoofdstuk centraal.

Marketing en promotie

Het is ook goed om specifiek stil te staan bij de samenwerking ter versterking van de toeristisch recreatieve aantrekkingskracht.

Tien gemeenten in de Achterhoek waaronder Aalten subsidiëren Stichting Achterhoek Toerisme voor de regionale toeristische marketing en promotie. Dit houdt o.a. in het voeren van algemene campagnes, online en offline gericht op Nederlandse, Duitse en Belgische bezoekers en participatie in de Gelderse Campagnes Gelderse streken. Daarnaast worden ook sectorspecifieke campagnes uitgerold, zoals kamperen in de Achterhoek en museumbezoek. Deze worden door bedrijven in de betreffende sectoren gefinancierd. De Stichting Achterhoek Toerisme voert daarnaast regionale routeactiviteiten uit, o.a. fiets en wandelknooppuntennetwerken, bruin witte toeristische bewegwijzering en 'TOP's' (toeristische overstappunten).

De tien gemeenten hebben daarnaast een 'Vrijetijdagenda' opgesteld waarin zij het maatschappelijk en economisch belang van de Vrijetijddeconomie onderschrijven, tot doel hebben gesteld om in samenwerking met een kennismakelaar partijen bijeen te brengen in pilots om innovatie en kwaliteitsverbetering in de sector tot stand te brengen.²

De gemeente Aalten faciliteert daarnaast lokaal gastheerschap, marketing/promotie en productontwikkeling. In de kernen Aalten, Dinxperlo en Bredevoort zijn VVV-agentschappen verantwoordelijk voor gastheerschap, verkoop van o.a. routeproducten, input voor productontwikkeling en organisatie van activiteiten. De agentschappen ontvangen een budgetsubsidie voor de exploitatie.

Op het gebied van marketing/promotie en productontwikkeling is een regiocoördinator van Stichting Achterhoek Toerisme actief (in opdracht van de Gemeente Aalten). De regiocoördinator stelt jaarlijks in overleg met gemeente en VVV's een activiteitenplan op waarin staat welke nieuwe producten worden ontwikkeld, welke gemeentelijke projecten worden ondersteund en welke marketing/promotie activiteiten worden ontplooid. Dat heeft geresulteerd in allerlei toeristische producten, zoals wandel- en fietsroutes. Ook online wordt aan de weg getimmerd, via bijvoorbeeld een gezamenlijke evenementenkalender en gezamenlijke promotie op social media.

Kortom, de laatste jaren is de samenwerkingsstructuur ter versterking van de toeristisch recreatieve aantrekkingskracht behoorlijk geprofessionaliseerd. Om deze nieuwe werkwijze volledig te bestendigen is tijd nodig. **De komende jaren is het van belang de ontwikkeling verder gestalte te geven met een doorontwikkeling van producten en services en het verstevigen van de samenwerking tussen de VVV en de Stichting Achterhoek Toerisme.**

Figuur 3: Kantoor VVV

² Medio 2020 wordt naar verwachting een nieuwe regionale vrijetijdagenda vastgesteld. Hierin ligt de basis om ook de komende 10 jaar gezamenlijk aan versterking van de sector te werken.

5 Boodschappen-structuur

5.1 Scenario's

Gedurende het proces is er vanuit 4 scenario's een keuze gemaakt voor één voorkeursscenario. Belangrijke variabele in deze scenario's waren de locaties voor optimalisatie van het boodschappenaanbod / supermarkten (zie kaders). In dit hoofdstuk zijn de conclusies van de gemaakte afweging ten aanzien van dit punt gegeven. In de bijlage is een nadere toelichting daarop te vinden.

De volgende locaties zijn meegenomen in de scenario's als potentiële supermarktlocatie: het Metaalgaasweverij-terrein, het Wegwijzerterrein en de huidige Aldi-locatie inclusief het terrein op Wilhelminastraat 7. Ook andere locaties in het centrum zijn bekeken, maar niet geschikt gebleken voor ruimtelijke inpassing (o.a. omvang, parkeermogelijkheden, verkeerssituatie) van een supermarkt.

Nulscenario: Niets doen

Het huidige voorzieningenaanbod is het uitgangspunt. Dus zowel **Jumbo als Aldi blijven op de huidige locatie** en breiden niet uit. Er vinden geen investeringen plaats in de openbare ruimte.

Scenario 1: Boodschappen doen in aantrekkelijk centrum

Uitgangspunt is het behouden van supermarktaanbod in het centrum. Dat betekent:

- Uitbreiding van Aldi op de huidige locatie
- Verplaatsing van Jumbo naar de Wegwijzer-locatie.

Scenario 2: Optimaliseren boodschappenfunctie aan rand en in kern

Uitgangspunt is het optimaliseren van het boodschappenaanbod in het centrum. Dat betekent:

- Uitbreiding van Aldi op de huidige locatie
- Verplaatsing van Jumbo naar de Metaalgaasweverij

Scenario 3: Boodschappen aan de rand en verblijven in de kern

Uitgangspunt is het optimaliseren van het supermarktaanbod aan de rand van het dorp.

- Zowel Aldi als Jumbo verplaatsen naar de locatie Metaalgaasweverij.

5.2 Afweging en conclusies

De scenariokeuze heeft plaatsgevonden vanuit een afweging van het samenstel van ruimtelijke impact, economische impact, impact op verblijfsklimaat en leefbaarheid en draagvlak onder stakeholders. Per scenario zijn de voor- en nadelen beschreven in de afwegingsmatrix in de bijlage.

5.2.1 Nulscenario

In het nulscenario vinden er geen investeringen plaats door vastgoedeigenaren en ondernemers, het supermarktvraagstuk blijft het dorp gijzelen en de leegstand snel zal oplopen. Op termijn is ook nog een vertrek van Aldi uit centrum te verwachten, vanwege de te kleine winkel. Het aantal bezoekers neemt af, de parkeersituatie verslechterd, ontwikkellocaties liggen braak en de onderlinge samenwerking komt verder onder druk te staan. Dit perspectief is onaantrekkelijk en zeer onwenselijk. Niets doen en niet kiezen is dus geen optie.

Het nulscenario is in beide werkgroepen en begeleidingsgroepen direct afgefallen. Ook via de website hebben zich geen voorstanders van dit scenario gemeld.

5.2.2 Scenariokeuze

Bij het maken van de keuze voor een van de drie andere scenario's stond voorop dat niet kiezen geen optie is, om zo het nulscenario koste wat kost te voorkomen.

Tijdens het proces is de keuze gemaakt voor **scenario 2: optimaliseren van de boodschappenfunctie aan de rand en in de kern van het dorp**. Deze keuze volgde vanuit de volgende twee principekeuzes:

- Voorkeur voor uitbreiding supermarkt op locatie huidige Aldi, boven uitplaatsing naar locatie Metaalgaasweverij.
- Voorkeur voor ontwikkeling supermarkt op locatie Metaalgaasweverij boven locatie Wegwijzer (verplaatsing en uitbreiding van de bestaande Jumbo, in de huidige situatie gevestigd aan de Heelweg).

Op deze afwegingen die ten grondslag liggen aan deze principekeuzes wordt hierna kort ingegaan. Verder wordt verwezen naar de afwegingsmatrix in de bijlage. Een uitgebreidere onderbouwing van de verplaatsing van Jumbo naar de locatie Metaalgaasweverij is daarnaast opgenomen in de (nog op te stellen) ladderonderbouwing.

Uitbreiding supermarkt op locatie huidige Aldi

Uitbreiding van de supermarkt op locatie huidige Aldi heeft de voorkeur boven uitplaatsing naar locatie Metaalgaasweverij om de volgende redenen:

- Met uitbreiding van supermarktmeters op de huidige locatie wordt een moderne supermarkt in het hart van het dorp behouden. Dat betekent een versterking van het boodschappenaanbod die ten gunste komt aan de vitaliteit van het centrum en een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en verblijfsklimaat in het hart van het dorp (Prins Clausplein). Een vertrek van Aldi uit het centrum zou juist een verslechtering daarvan betekenen, doordat het als risico met zich mee brengt dat de rest van het winkelaanbod sneller onder druk komt te staan, wat leidt

tot meer leegstand, een afname van de ruimtelijke kwaliteit en verslechtering van het verblijfsklimaat in het centrum, evenals van het economisch vestigingsklimaat.

- Door het terrein aan de Wilhelminastraat 7 in de ontwikkeling te betrekken kan een volwaardig eigen parkeerterrein gerealiseerd worden voor de supermarkt, wat een verbetering is ten opzichte van de huidige situatie en waarmee een nieuw bronpunt voor parkeren ontstaat aan de oostzijde van het centrum.
- Door de verplaatsing van de entree van de supermarkt (naar tegenover het nieuwe parkeerterrein) neemt het combinatiebezoek met andere winkels in de nabijheid af. Met een vertrek van Aldi uit het centrum zou het combinatiebezoeker echter nog verder afnemen.

Vanuit de optimalisatie in combinatie met uitbreiding van deze bestaande supermarktsituatie zijn er enkele aandachtspunten ten aanzien van verkeer en bevoorrading. Hiervoor wordt een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd naar het effect van de vergroting van de supermarkt het aantal verkeersbewegingen en de verkeersveilige inpassing van parkeren, verkeersstromen bezoekers en bevoorrading.

Supermarkt op Metaalgaasweverij

Verplaatsing van Jumbo (i.c.m. uitbreiding) naar de locatie Metaalgaasweverij heeft de voorkeur boven verplaatsing naar locatie Wegwijzer om de volgende redenen:

- De ontwikkeling draagt bij aan versterking van het boodschappenaanbod in Dinxperlo, op kortere afstand van het centrum dan nu het geval is. Daarbij kan een overmaat aan parkeren gerealiseerd worden, waarmee een deel van het bezoekersparkeren van de weekmarkt opgevangen kan worden. Er zijn geen knelpunten met betrekking tot verkeersdoorstroom en bevoorrading.
- Het biedt de kans om het Wegwijzerterrein in lijn met de aanwezige cultuurhistorische kwaliteiten te ontwikkelen

tot een groen verblijfsgebied en verbindingzone met speelgelegenheid (wat momenteel ontbreekt in dit deel van het centrum), in combinatie met een overloop voor parkeren (bron voor zuidkant van het centrum, wat met name ten gunste komt aan de warenmarkt) en wonen (voorziet in een concrete behoefte). Dit samen komt ten goede aan de ruimtelijke kwaliteit en verblijfskwaliteit van het centrum.

- Het aandeel combinatiebezoek met andere winkels in het centrum zal naar verwachting zeer beperkt zijn (maximaal 10%), maar is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie (huidig combinatiebezoek tussen Jumbo aan Heelweg en winkels in het centrum is nihil).

Vestiging van supermarkt op het Wegwijzerterrein zou ruimtelijk vanuit parkeren en verkeer ook inaspaar is. Het combinatiebezoek met andere winkels in het centrum zou naar verwachting maximaal 20% zijn, wat meer is dan op het de locatie Metaalgaasweverij. De voordelen van het beperkte extra combinatiebezoek op het Wegwijzer-terrein wegen echter niet op tegen de nadelen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit en verblijfsklimaat (potentiële aantasting van dorpshistorische structuur en cultuurhistorische kwaliteiten) en de minimale inpassing van parkeren en verkeer (potentiële knelpunten). Andere functies (o.a. verblijfsgroen en speelgelegenheid) op de Wegwijzer kunnen veel meer bijdragen aan de kwaliteit en verblijfsfunctie van het centrum. Bovendien is er ook geen draagvlak voor (zie bijlage).

Daarmee is op basis van een brede afweging van de belangen voor het centrum de locatie Metaalgaasweverij geschikter bevonden als vestigingslocatie voor de verplaatsing en uitbreiding van Jumbo.

Voorwaarde is dat bij verplaatsing van Jumbo de vestiging van detailhandel op de achterblijvende locatie aan de Heelweg in het bestemmingsplan wordt uitgesloten.

Omwille van het provinciale en regionale detailhandelsbeleid is aanvullend een uitgebreidere (nog op te stellen) onderbouwing van de beoogde verplaatsing van Jumbo gemaakt (Ladder voor Duurzame Verstedelijking). Belangrijk daarin is dat de locatie van Metaalgaasweverij (hoewel qua bestemming een bedrijventerrein) vanuit de ligging een centrumrandlocatie is.

Figuur 4: Visiekaart

6 Openbare ruimte en koers per locatie

Voor vijf deelgebieden in het dorp is de ambitie verder uitgewerkt in een functionele en ruimtelijke koers. Hier volgen voor het totaal en per locatie de uitgangspunten.

6.1 Openbare ruimte algemeen

Centraal staat het vergroenen, herinrichten en verbeteren van de openbare ruimte. Voor het Prins Clausplein en de direct aangrenzende straatedelen heeft dit de meeste prioriteit. Dit gezien de centrale functie en ligging van het plein en de scharnierfunctie die het plein vervult tussen de winkels in Hogestraat en Kerkstraat, de weekmarkt, de supermarktlocatie van Aldi en de langzaamverkeersverbinding naar de supermarkt op de Metaalgaasweverij-locatie (via het Wegwijzerterrein). Ook in de Hogestraat en Kerkstraat (kernwinkelgebied) wordt de openbare ruimte heringericht. Op andere plekken in het centrum wordt de openbare ruimte vergroend en verbeterd, zoals bij de 'centrumtrees' en in de centrumrandgebieden (bijvoorbeeld Raadhuisstraat en Wilhelminastraat). Daar is een volledige herinrichting van openbare ruimte niet aan de orde.

De volgende uitgangspunten gelden algemeen:

- Bij alle ingrepen in de openbare ruimte wordt in principe **meer ruimte gegeven aan voetgangers en fietsers**.
- Het kernwinkelgebied (Prins Clausplein, Hogestraat en Kerkstraat) worden **heringericht vanuit het shared space principe**. Doel is ook het creëren van meer verkeersveiligheid (uitstraling dat autoverkeer te gast is leidt tot langzamer rijden) en uniformiteit in de uitstraling van het centrum. Er wordt zoveel mogelijk uitgegaan van

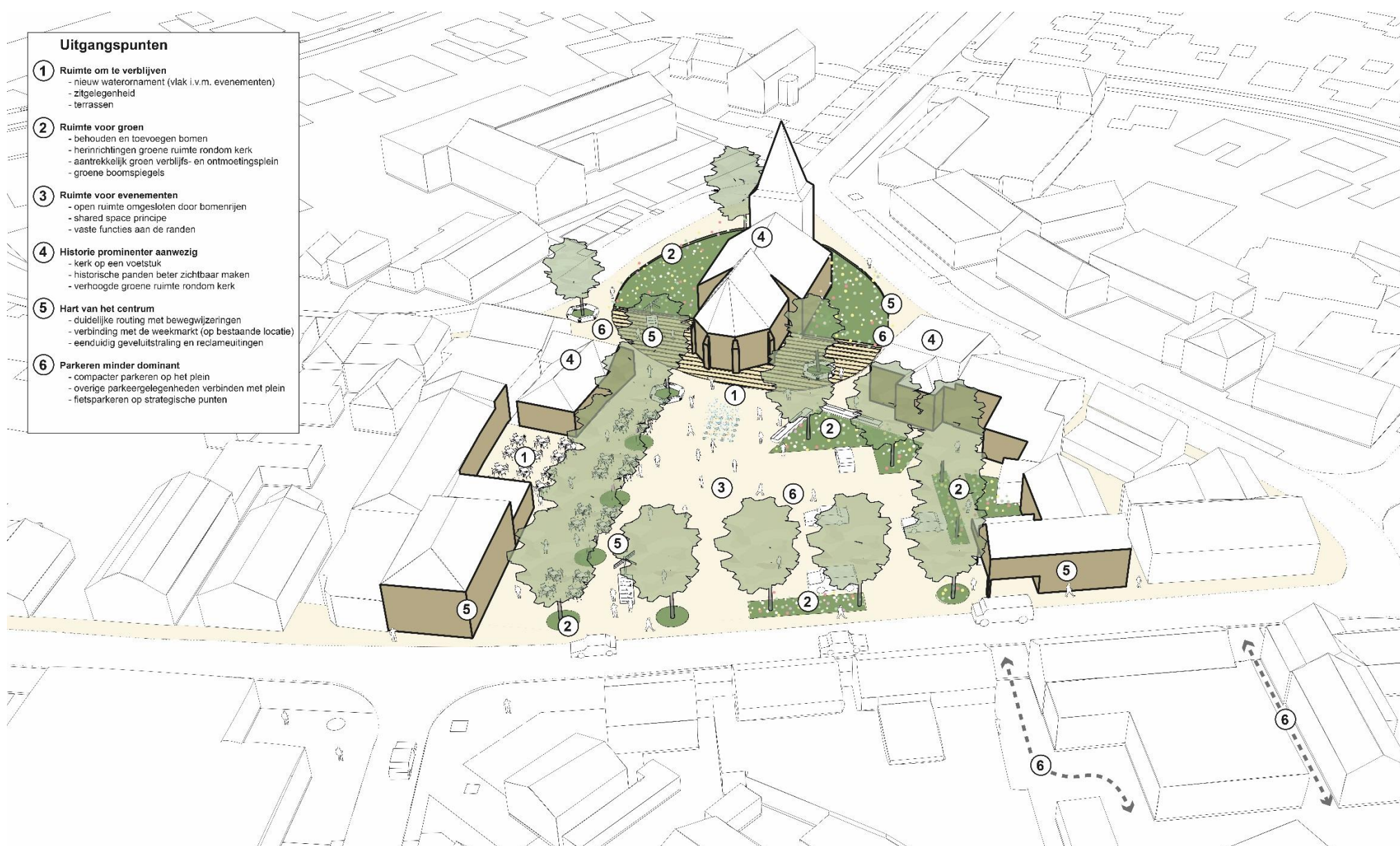
hergebruik van de aanwezige kwalitatief hoogwaardige bestrating (gebakken klinkers).

- Het openbaar gebied wordt **stevig vergroend** om de verblijfskwaliteit te verhogen. Waar mogelijk wordt **klimaatadaptief** ingericht. Dat betekent zoveel mogelijk ontharden en vergroenen ('tegels eruit, groen erin'), realiseren van schaduw en opvangen van regenwater (waterberging, waterdoorlatende verharding). Dit geldt ook voor de (her)richting van parkeerterreinen. Waar vast groen geen optie is, kan aan tijdelijk groen worden gedacht. Zoals bloembakken. Gezamenlijk onderhoud is een pré. Het is niet enkel een verantwoordelijkheid van de gemeente om de openbare ruimte te onderhouden.
- Er wordt gekozen voor een **hogere kwaliteit inrichtingselementen** (bankjes, paaltjes, prullenbakken, verlichtingsmeubilair), passend bij het historische (verblijfs)karakter. Onderdeel daarvan is ook toevoeging van sfeerverlichting (evt. i.c.m. pand- / etalageverlichting).
- **Comfort en veiligheid** zijn nadrukkelijk uitgangspunten bij de inrichting van de openbare ruimte. Er wordt dus rekening gehouden met mindervaliden, rollator- en rolstoelgebruikers, mensen met kinderwagens en wordt nagedacht over dementievriendelijkheid van de inrichting.
- Er worden op diverse plekken in het centrum **meer fietsparkeerplaatsen** toegevoegd, waaronder oplaadpunten voor elektrische fietsen.
- Op verschillende punten in het centrum wordt door elementen in de openbare ruimte de **grensligging en historische zichtbaar** gemaakt. Bijvoorbeeld door plaatsing van een Bûdeken (met informatiepanelen over de (grens)geschiedenis, de wederopbouwperiode, bezienswaardigheden, etc.) op het Prins Clausplein, of elementen zoals deze aan de Heelweg zijn toegepast (vlaggenmast) ook in het centrum terug te laten komen. En ook door het beter zichtbaar maken van het Grenslandmuseum en VVV.

- De **zichtbaarheid van parkeerterreinen** wordt verbeterd door deze beter te laten opvallen vanuit het straatbeeld (bijv. aanduidingen aan of op 'entreegevel').
- Rond de '**centrumtrees**' en langs de aanrijroutes naar het centrum wordt de openbare ruimte verbeterd met (waar mogelijk) meer groen en bijvoorbeeld sfeerverlichting, banieren en/of kunstelementen om zo het centrumgevoel te benadrukken (zie ook hoofdstuk 6).
- **Aanpak van gevel(reclames) en uitstallingen** door ondernemers/eigenaren om samen te werken aan een aantrekkelijk verblijfsklimaat in de winkelstraten met een eenduidige uitstraling en ruimte voor fietsers en wandelende bezoekers. Daarnaast wordt (collectieve) **verduurzaming** geagendeerd. Denk aan: groene gevels en daken, maar ook energieopwekking, isoleren, etc. Onderzocht wordt of er op deze punten collectieve afspraken en investeringen mogelijk zijn en/of een gevelrenovatiesubsidie ingezet kan worden, zoals bijvoorbeeld de regeling Toekomstbestendig Wonen (t.b.v. gevelrenovatie i.c.m. gevelgroen).

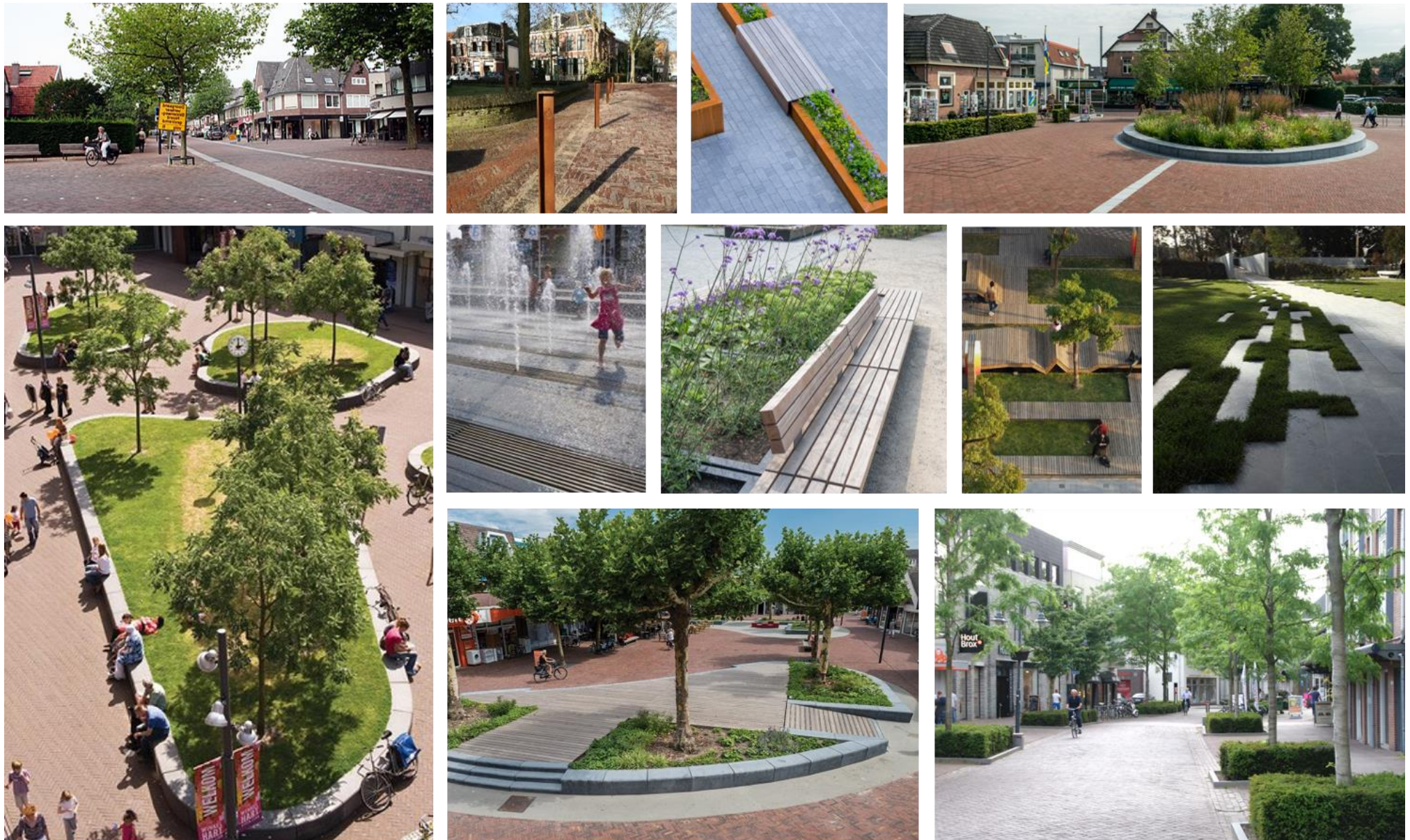
6.2 Prins Clausplein en rond de kerk

Het Prins Clausplein is de aangewezen plek om '**huiskamer van het dorp**' te worden. Een huiskamer die zo gewenst is bij alle stakeholders en die in de huidige situatie ontbreekt. De openbare ruimte moet daar uitnodigen om te verblijven, met meer groen en minder stenen, fijne plekken om te zitten en te spelen, meer horeca en terrassen en ruimte voor evenementen. Auto's en parkeerplaatsen zijn minder dominant, maar behouden wel een functie op het plein. Op de volgende pagina is een beeld opgenomen van hoe het plein ingericht kan worden. Hierna volgen de uitgangspunten.

Figuur 5: Impressie van mogelijke invulling van het Prins Clausplein

Figuur 6: Referentiebeelden openbare ruimte

Ruimte om te verblijven, met groen en water

Er worden **diverse groen, zit- en speelelementen** toegevoegd, waardoor de openbare ruimte minder stenig oogt en de aantrekkelijkheid toeneemt.

Dit geeft gelegenheid tot ontmoeten en verblijven, zowel voor bezoekers als voor centrumbewoners. Dit betekent:

- Behouden en toevoegen van schaduwrijke bomen (herinvullen van lege boomspiegels) en vergroenen van boomspiegels.
- Parkeren inpassen met groen (bijv. met hagen)
- Herinrichten van de verhoogde groene ruimte rondom kerk (en verbeteren van kwaliteit van groen)
- Toevoegen van zitgelegenheid, onder andere bij de kerk aan de pleinzijde.
- Realiseren van een nieuw waterornament: in de plein vloer wordt een waterelement aangebracht zodat spelen door kinderen wordt uitgelokt en ook evenementen gerealiseerd kunnen worden. Toevoegen van water levert ook een bijdrage aan hittestress en waterberging. De huidige fontein is een obstakel voor de verschillende functies van het plein en wordt verwijderd. In overleg wordt gekeken naar een alternatieve locatie.

Aandachtspunt bij de herinrichting van het plein is het bereikbaar houden van het Kerkelijk Centrum via de inrit vanaf de Hogestraat (eigen grond), waarbij de inrit ook als zodanig zichtbaar is. Ook zal een looproute tussen Kerkelijk Centrum en de kerk zelf gewaarborgd dienen te zijn.

Ruimte voor dag- en avondhoreca en terrassen

Rond het Prins Clausplein is **meer ruimte voor dag- en avondhoreca en terrassen**. Het vergroten van het aanbod en de kwaliteit van horeca draagt bij aan de centrale verblijfs- en ontmoetingsfunctie van het centrum.

- Concreet betekent dit dat terrasruimte wordt gecreëerd aan de zuidelijke pleinvand, de kant van het Grenslandmuseum. Daarvoor is het niet alleen noodzakelijk dat er in fysieke zin terrasruimte ontstaat, maar ook dat het aanbod in functionele zin wordt versterkt en dat de gevelkwaliteit een impuls krijgt. In de huidige situatie is er sprake van één horecagelegenheid. Dit wordt uitgebreid met in ieder geval één extra horecazaak (pizzeria met ijssalon), die zich vestigt in de (voormalige) panden Bakkerij Heyerman en Peter's Specialiteiten. Terrassen krijgen een plek op het plein, op enkele meters van de gevellijn zodat er voldoende ruimte is voor de voetganger.
- Op / rondom het plein wordt de mogelijkheid gecreëerd voor een **standplaats**.

Verbeteren uitstraling pleinvand Prins Clausplein

De gevelkwaliteit van de verschillende pleinvand aan het Prins Clausplein vraagt om aandacht. Voor de noordelijke zijde loopt al een initiatief met een nieuwe uitstraling met herinvulling van de commerciële ruimte door Peter's Specialiteiten en de beoogde ontwikkeling van een B&B. Het is van belang dat de openbare ruimte tussen dit kavel en het Kerkelijk Centrum een impuls krijgt. Ook aan de zuidzijde is een nieuw initiatief, namelijk een nieuwe horecafunctie. Het is hier ook van belang om de verrommeling in de openbare ruimte aan te pakken.

Tot slot liggen er ook kansen om het Kerkelijk Centrum een prominentere rol te geven aan het plein. Wellicht kan een koppeling worden gevonden met sociale programma's in het dorp van Figulus.

Autoparkeren minder dominant, meer fietsparkeren

De parkeercapaciteit voor auto's wordt efficiënter ingericht. Er wordt zoveel mogelijk gekeken hoe het parkeren op andere plekken op te lossen is, ten gunste van de ruimtelijke

kwaliteit van het Prins Clausplein. Uitgangspunt is dat er een beperkt aantal parkeerplaatsen behouden blijft. Dit vanuit het gedachtegoed van 'shared space'. Door inpassing met groen ligt het parkeren meer 'uit het zicht'. Ook worden op het plein meerdere parkeerplekken voor invaliden gerealiseerd. Auto-bezoekers kunnen kort parkeren (max. 2 uur). Voor fietsers worden er enkele stallingsruimtes gerealiseerd, waaronder op het Prins Clausplein, op basis van de fietsroutes. Nabij horeca / Grenslandmuseum worden ook laadmogelijkheden voor elektrische fietsen gerealiseerd.

Ruimte voor evenementen

Het centrale deel van het plein krijgt een multifunctioneel gebruik. Deze open ruimte wordt afgebakend door bomenrijen, waarbij het van belang is dat ze het zicht van de pleinvand niet wegnemen. **Het plein wordt als een gelijkvloerse ruimte ingericht zodat de ruimte geschikt is voor evenementen.**

Historie en grenskarakter prominenter aanwezig

Ook in de toekomst vormen de Hogestraat en Kerkstraat vormen samen met het Prins Clausplein de kern van het centrum. Wel is verwachting dat winkelfunctie in het centrum verder inkrimpt. Voor de Hogestraat en Kerkstraat betekent dit het volgende:

- In het deel Hogestraat vanaf rotonde Terborgseweg/Aaltenseweg tot en met het kruispunt met de Wilhelminastraat wordt **ingezet op de winkelfunctie**.
- In het zuidelijk deel van de Hogestraat (vanaf supermarkt tot aan de Kwikkelstraat) wordt ingezet op inkrimpen van de winkelfunctie en **transformatie naar wonen**, ook op begane grond.

- In de Kerkstraat wordt ingezet op een mix van commerciële en maatschappelijke functies (**horeca, dienstverlening, zorg) en wonen**. Ook behoudt de markt zijn positie op de Kerkstraat richting Raadhuisstraat. Onderzocht wordt hoe de **opstelling van de markt** zodanig kan worden dat er enerzijds meer ruimte wordt gegeven aan terrassen, en anderzijds de opstelling voldoende compact blijft (zonder 'gaten').

Transformatie naar wonen vindt plaats onder voorwaarden: er wordt in aanvang positief gereageerd op plannen die voldoen aan het Afwegingskader Nieuwe Initiatieven Woningbouw gemeente Aalten (2020) én waarbij winkelmeters worden gesaneerd.

Verbetering openbare ruimte

De openbare ruimte in de Hogestraat en Kerkstraat wordt heringericht vanuit het shared space principe om de **verblijfskwaliteit van het centrum** te verhogen. Voorop staat het **vergroenen van de straten en meer ruimte geven aan voetgangers en fietsers**. Hierbij wordt zoveel mogelijk (bestratings)materiaal hergebruikt. Belangrijk is wel dat tweerichtingsverkeer mogelijk blijft en dat er kort parkeerplekken voor autobezoekers blijven (max. 2 uur).

Noordelijk deel Hogestraat

In het noordelijk deel van de Hogestraat (tussen rotonde en splitsing met Kerkstraat) worden specifiek de volgende verbeteringen doorgevoerd:

- **Vergroenen van de openbare ruimte**, door bijvoorbeeld het toevoegen van hagen/bloembakken. In ieder geval worden enkele parkeervakken en boomspiegels vergroend.
- **Verkeersremmende maatregelen**. Door herinrichting via het shared space principe, in combinatie met vergroening, wordt uitgestraald dat autoverkeer te gast is.

- De **ruimte voor voetgangers wordt verbreed** op enkele locaties. Dit kan door collectieve afspraken te maken over/ regels te hebben voor uitstallingen.
- Het **straatmeubilair wordt vervangen** door inrichtingselementen van hoogwaardiger kwaliteit. Er wordt zitmeubilair en fietsparkeerplekken toegevoegd.
- De inrichting van de omgeving van **de splitsing Hogestraat, Kerkstraat en Doctor Van der Meerstraat** vraagt specifieke aandacht. Met name vanuit verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en verblijfskwaliteit.
- **Laden en lossen** blijft deels op straat plaatsvinden en deels op eigen terrein. De laad- en losplekken op straat worden zoveel mogelijk aantrekkelijker ingepast met groen. Met ondernemers en pandeigenaren wordt onderzocht op welke wijze expeditiehoven aantrekkelijker kunnen worden aangekleed.
- De wens bestaat de parkeerterreinen aan de Hogestraat te verbeteren en deels met elkaar te verbinden. Hierop wordt ingegaan in hoofdstuk 6.
- Ook is er de wens de **aansluiting tussen winkelstraat en de parkeerterreinen** achter Action en Kruidvat te verbeteren. Hiertoe wordt in de winkelstraat met eenduidige (gevel)signing attentiewaarde gecreëerd voor de parkeerlocaties achter de winkels. Verbeteringen van de verbindingroutes zelf (o.a. door verlichting of reclame) zijn ook gewenst, maar is een verantwoordelijkheid van de betreffende vastgoedeigenaren
- Onderzocht wordt of de **uitstraling van dichtgeplakte etalages** (zoals bij Action en Medikamente Die Grenze) verbeterd kan worden door deze te openen (bijv. inrichten etalage of zicht op winkel). Dit in samenspraak met de betreffende vastgoedeigenaren.

Figuur 7: Referentiebeelden groene gevel

Kerkstraat

Ook de Kerkstraat wordt heringericht via het shared space principe. Hierbij gelden specifiek de volgende uitgangspunten

- **Sterk vergroenen** van de openbare ruimte, onder andere door het aanplanten van bomen met groene boomspiegels en hagen/bloembakken. Bij het plaatsen van groen en het meubilair wordt nadrukkelijk **rekening gehouden met de marktkramen**, zodat het aanvullingen zijn voor de weekmarkt en geen obstakels.
- Er komt **ruimte voor terrassen**, ook in combinatie met de weekmarkt.
- **Kort parkeren** blijft mogelijk (buiten marktdagen) en wordt ingepast met groen.
- Vanuit de Kerkstraat wordt een langzaamverkeersverbinding naar het Metaalgaasweverij-terrein gerealiseerd. Bij het realiseren van deze verbindingroute en **aansluiting op de Kerkstraat** wordt zoveel mogelijk eenheid gecreëerd in ruimtelijke uitstraling.

6.3 Locatie huidige Aldi-supermarkt

Zoals in hoofdstuk 4 aangegeven is het voor het centrum belangrijk dat er een moderne supermarkt in het hart behouden blijft. Het betekent een versterking van het boodschappen-aanbod die ten gunste komt aan de vitaliteit van het centrum. Op de plek van de huidige Aldi wordt daarom een uitbreiding van supermarktmeters mogelijk gemaakt, waardoor een moderne exploitatie mogelijk is.

Hierna volgen enkele richtlijnen en aandachtspunten. Op basis van de richtlijnen wordt samen met de vastgoedeigenaar verder onderzocht of tot een realistisch en haalbaar plan gekomen kan worden, waardoor een moderne exploitatie van een supermarkt mogelijk is. Aandachts-

punten zijn aspecten die daarbij nog om een nadere uitwerking en/of onderzoek vragen. Daarbij is van belang dat de uitbreiding van de supermarkt op de Aldi-locatie optimalisatie van een bestaande situatie betreft.

Richtlijnen

- De supermarkt krijgt een indicatieve omvang van 1.200 m² winkelvloeroppervlak en 1.500 m² bruto vloeroppervlak. Het pand waarin nu computerwinkel Baron gevestigd is wordt daartoe in de ontwikkeling betrokken.
- De entree van de supermarkt wordt verplaatst zodat die tegenover het parkeerterrein op Wilhelminastraat 7 komt te liggen. Het daar gelegen eetcafé wordt gesloopt. De entreezone moet comfortabel en veilig zijn. Met voldoende ruimte voor fietsparkeren (voor bezoekers en medewerkers), groen, winkelwagentjes, etc.
- De uitstraling van de supermarkt wordt verbeterd, zowel qua exterieur als interieur om te voldoen aan de eisen van een volwaardige, aantrekkelijke moderne supermarkt. In verlengde daarvan is het ook van belang dat ondanks het herpositioneren van de entree er een prettig aangezicht blijft aan de zijde van de Hogestraat/Prins Clausplein. Bijvoorbeeld door een zelfstandige commerciële ruimte in het plot te voorzien of afspraken te maken over de vormgeving en invulling van zijgevels, puien en reclamevoering.
- De verkeersstroom van bezoekers en bevoorrading is onderwerp van nadere studie.
- Er worden 70 parkeerplekken gerealiseerd, inclusief ruimte voor winkelwagentjes en inzamelcontainers (verplaatsing vanaf huidige plek bij entree). Het parkeerterrein wordt groen ingericht, ter verbetering van het verblijfsklimaat en het tegengaan van hittestress.
- De bestaande transformator wordt verplaatst.
- Behouden van appartementen boven de supermarkt en mogelijk uitbreiden van het aantal appartementen. Dit is

afhankelijk van de vastgoedopgave (renovatie of sloop en nieuwbouw).

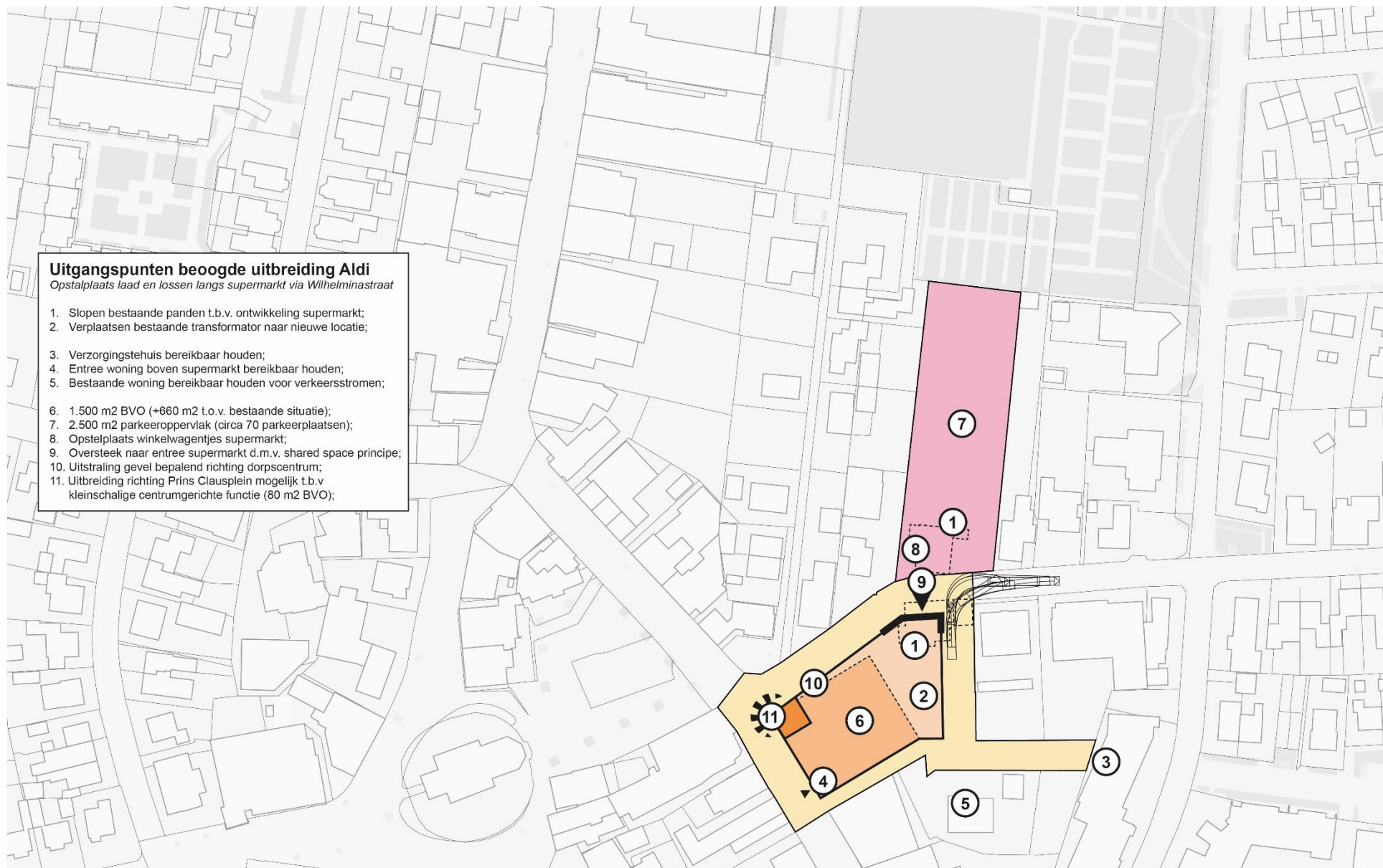
Aandachtspunten

Er wordt een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd naar het effect van de vergroting van de supermarkt op de (toename van het aantal) verkeersbewegingen en de verkeersveilige inpassing van bevoorrading en parkeren op het nieuwe terrein. In de ontwerpogave is een verdere uitwerking hiervan nodig, waaronder het zo goed en veilig mogelijk ontwerpen van de oversteek tussen de entree van de supermarkt en de parkeerlocatie.

Figuur 8: Huidige Aldi-locatie

Figuur 9: Beoogde uitbreiding huidige supermarkt (Aldi)

6.4 Locatie Metaalgaasweverij (MGW)

Zoals in hoofdstuk 4 aangegeven wordt op de locatie Metaalgaasweverij de vestiging van één moderne supermarkt mogelijk gemaakt. Het betreft een verplaatsing en uitbreiding van de bestaande Jumbo. Op de locatie Metaalgaasweverij kan de verplaatsende supermarkt ingepast worden op een, vanuit een goede ruimtelijke ordening, geschikte en goed ontsloten locatie net buiten een centrum.

Hierna volgen enkele richtlijnen en aandachtspunten. Op basis van de richtlijnen wordt samen met de vastgoedeigenaar verder onderzocht of tot een realistisch en haalbaar plan gekomen kan worden, waardoor een moderne exploitatie van een supermarkt mogelijk is. Aandachtspunten zijn aspecten die daarbij nog om een nadere uitwerking en/of onderzoek vragen.

Voorwaarde is dat bij verplaatsing van Jumbo de vestiging van detailhandel op de achterblijvende locatie aan de Heelweg in het bestemmingsplan wordt uitgesloten.

Een impressie van de mogelijke invulling van de locatie is afgebeeld. Verkenningen kunnen in de toekomst wijzigen op basis van aanvullend onderzoek.

Richtlijnen

Supermarkt

- De supermarkt krijgt een indicatieve omvang van 1.500 m² winkelvloeroppervlak en 1.800 m² bruto vloeroppervlak. Als onderdeel wordt ook een pick-up point gerealiseerd.
- De entree van de supermarkt is gelegen in de richting van de Weverstraat, zoveel mogelijk aan noordwestzijde gepositioneerd. Het parkeerterrein wordt gerealiseerd voor de entree van de supermarkt, direct gelegen aan de Weversstraat (zie Visiekaart – punt 6).

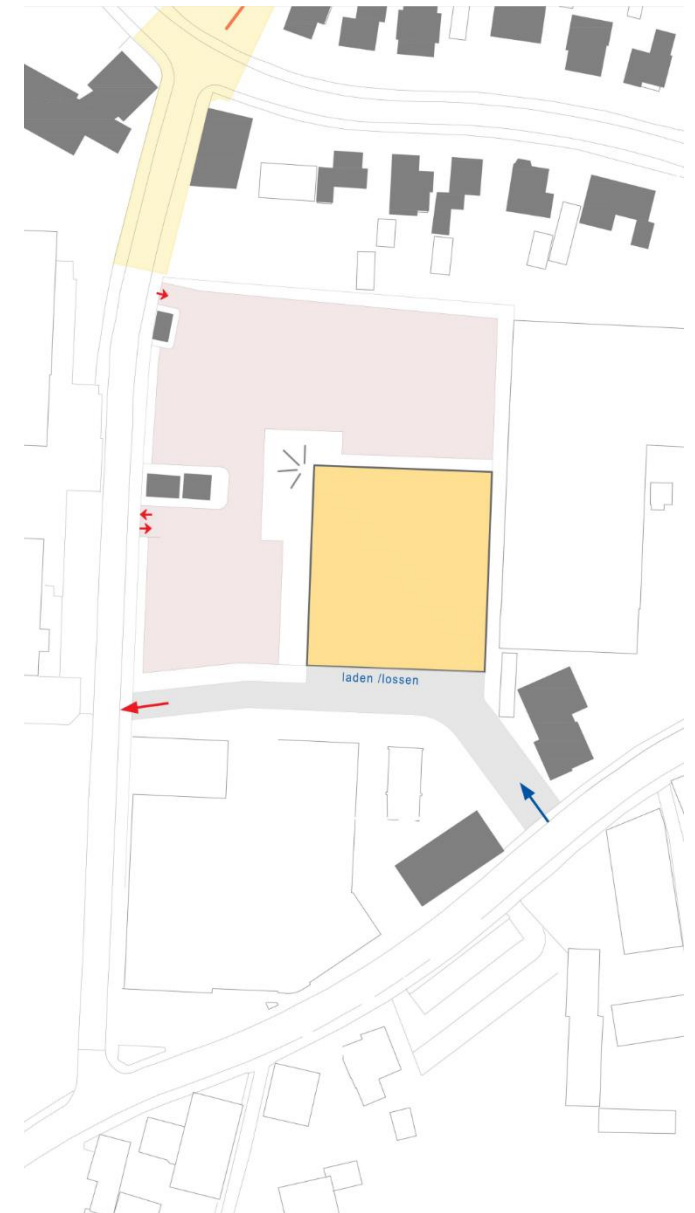
- Het pand krijgt een aantrekkelijke uitstraling in vormgeving, waarin de cultuurhistorische waarde van de bestaande sheddaken als element wordt meegenomen. Daarbij wordt er energie-neutraal gebouwd.
- Vanaf de Anholtseweg (route vanuit Duitsland zuidwestelijk) wordt een attentiewaarde voor de supermarkt gerealiseerd in de vorm van gevelsigning en banieren.

Bezoekersverkeer en parkeren

- De verkeersstroom van bezoekers en bevoorrading wordt gescheiden via in- en uitritten van het parkeerterrein aan de Weversstraat (zie Visiekaart – punt 6). Op de routing van autoverkeer wordt ingegaan in hoofdstuk 6.
- Uitgangspunt is de realisatie van minimaal 110 - 120 parkeerplaatsen, inclusief ruimte voor winkelwagentjes en inzamelcontainers. Bij voorkeur wordt een overmaat gerealiseerd, waarmee deels het bezoekersparkeren van o.a. de weekmarkt opgevangen kan worden. Het parkeerterrein wordt groen ingericht, ter verbetering van het verblijfsklimaat en het tegengaan van hittestress
- Het parkeerterrein wordt aantrekkelijk en veilig ingericht met voldoende groen, goede zichtlijnen en duidelijke voorrangssituaties. Daarbij een duidelijke scheiding van voetgangers en fietsverkeer enerzijds en autoverkeer anderzijds.
- Er worden ruime fietsenstallingen gerealiseerd voor bezoekers en medewerkers, inclusief faciliteiten voor elektrische fietsen.

Functionele eigenschappen terrein overig

- Aanvullend is er ruimte voor (lichte) bedrijvigheid en wonen. Dit voor zover mogelijk als gevolg van de geldende milieucirkels.
- Andere vormen van detailhandel naast de supermarkt zijn niet toegestaan.

Figuur 10: Eerste schets verkenningen Metaalgaasweverij-locatie.

Figuur 11: Huidige Metaalgaasweverij-locatie

Figuur 12: Huidige Wegwijzer-terrein

Aandachtspunten

De volgende punten vragen om een verdere uitwerking en/of onderzoek:

- Omwille van het provinciale en regionale detailhandelsbeleid is aanvullend een uitgebreidere (nog op te stellen) onderbouwing van de beoogde verplaatsing van Jumbo gemaakt (Ladder voor Duurzame Verstedelijking). Belangrijk daarin is dat de locatie van Metaalgaasweverij (hoewel qua bestemming een bedrijventerrein) vanuit de ligging een centrumrandlocatie is.

- Onderzocht wordt of een overmaat aan parkeren gerealiseerd worden, waarmee deels het bezoekersparkeren van o.a. de weekmarkt opgevangen kan worden.
- Onderzocht wordt of er twee in- en uitgangen gerealiseerd kunnen worden om de verkeersstroom van bezoekers en bevoorrading te scheiden:
  - Bevoorradend verkeer is afkomstig vanaf de Heelweg/Anholtseweg en bereikt de supermarkt via de Weversstraat. Via dezelfde route komt het verkeer weer op deze doorgaande verkeersader.
  - Vanaf de Weversstraat wordt een zelfstandige route gecreëerd voor bevoorradend verkeer die leidt naar de achterzijde van de supermarkt.
- Aandacht voor waardevol industrieel vastgoed (cultuurhistorische waarde) en behoud van monumentaal/beschermd groen.

6.5 Locatie De Wegwijzer

Het Wegwijzer-terrein wordt herontwikkeld en heringericht tot een plek waar meerdere functies samenkomen. Het is wenselijk dat ook het pand van de Nederlands-Duitse politie en woning daarin meegenomen kan worden. Dit zou met het oog op een optimale routing zeer wenselijk zijn. De cultuurhistorische kwaliteiten van deze plek zijn uitgangspunt in deze ontwikkeling.

De ontwikkeling bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Langzaamverkeersroute in het groen:** over het terrein wordt een aantrekkelijke, groene verbindingroute gerealiseerd, die het centrum (Kerkstraat) verbindt met de supermarkt op de locatie Metaalgaasweverij. De verbinding is niet toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer, enkel voor voetgangers en fietsers, mogelijk wel voor hulpdiensten (zie hoofdstuk 6). De inrichting is groen en er is **ruimte voor verblijf- en speelgelegenheid**. De overzichtskaart geeft een perspectief op de mogelijke route.

Bij het realiseren van deze verbindingroute wordt zoveel mogelijk eenheid gecreëerd in ruimtelijke uitstraling met de rest van het centrum.

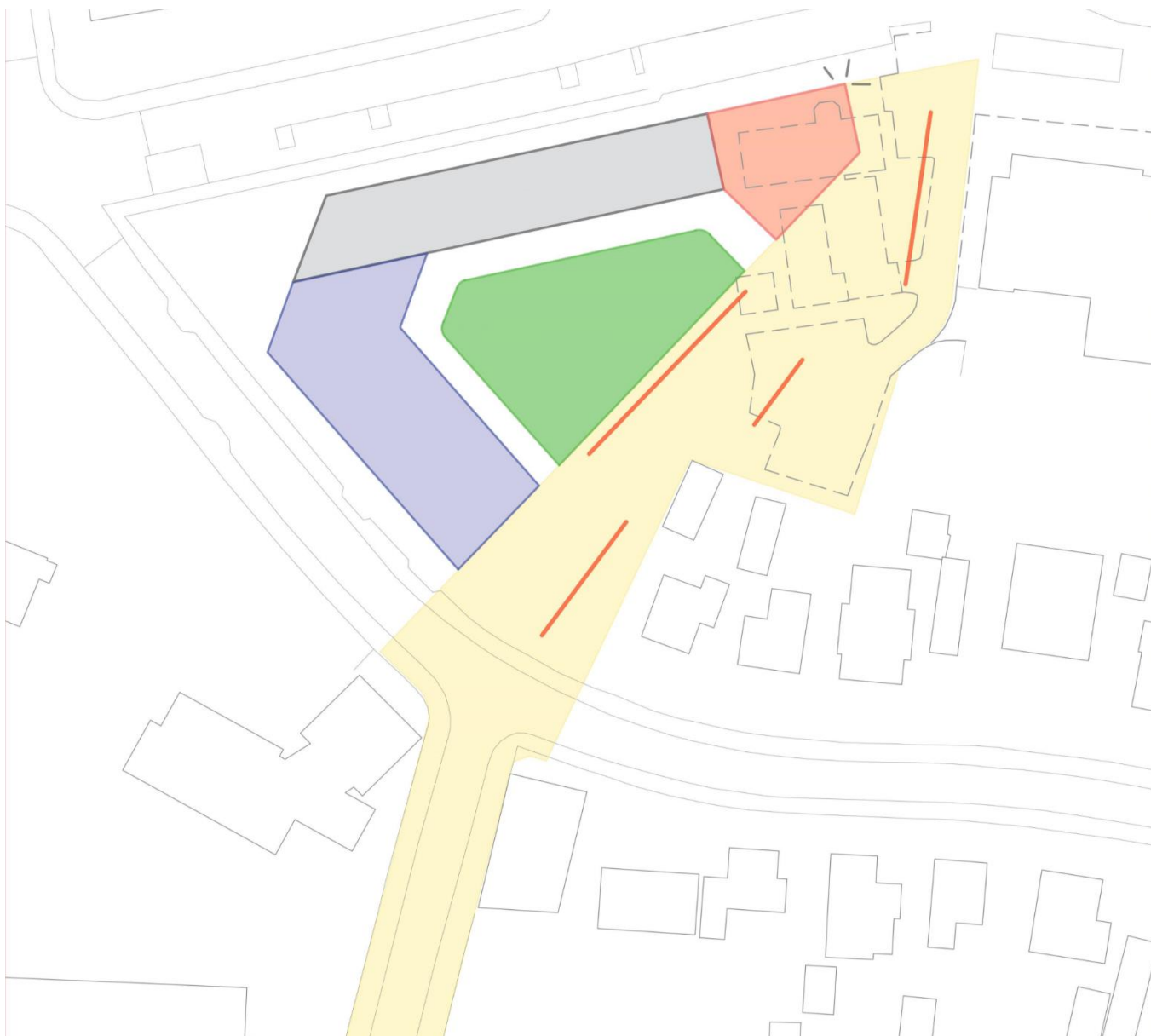
- **Verblijf- en speelvoorzieningen:** In ieder geval worden speelvoorzieningen gerealiseerd voor kinderen in de leeftijd 0-6 jaar én de leeftijd 6-12 jaar. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze deze plek ingericht kan worden als een 'beweepark' voor alle leeftijden, waar ook educatie en groenleerprojecten plaats kunnen vinden.
- **Parkeren:** Momenteel functioneert het terrein al als 'overloopterrein' voor parkeren in het centrum, met name voor de bezoekers van de weekmarkt op vrijdag. Bij de herontwikkeling van het terrein wordt een deel permanent ingericht als parkeervoorziening.
- **Wonen:** Gezien de bestaande behoefte kan gedacht worden aan kleiner(re), betaalbare woningen voor starters, levensloopgeschikte woningen voor senioren en verschillende woonvormen met zorg. De woningen worden bij voorkeur gerealiseerd met het gezicht naar de Burgemeester Haverkampstraat en de Hovenstraat zodat aantrekkelijke straatwanden ontstaan. Mogelijk zijn er kansen door de woningontwikkeling te combineren met de transformatie van het tegenover gelegen blok van Marskramer, bouwmarkt en naastgelegen woning (Raterink).

Aandachtspunt is dat bij de ontwikkeling van dit terrein het bestaande recht van overpad van bewoners aan de Hovenstraat gewaarborgd moet blijven.

Op de volgende pagina is een plattegrond opgenomen met een mogelijke indeling van het terrein. Met daarbij:

- Een enkele rij patiwoningen aan de Hovenstraat
- Starterswoningen aan de Burgemeester Haverkampstraat met een verbijzondering op de hoek
- Een verbindende route voor voetganger en fietser

Figuur 13: Eerste schets verkenningen Wegwijzerterrein. Verkenningen kunnen wijzigen op basis van aanvullend onderzoek.

Figuur 14: Referentie patiowoningen

Figuur 15: Referentie Stadswoningen

7 Bereikbaarheid & parkeren

Een kwaliteit van het centrum is de goede bereikbaarheid, zowel per auto als per fiets en de ruime en gratis autoparkeergelegenheid. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de specifieke uitgangs- en verbeterpunten ten aanzien van dit onderwerp.

Meer focus op fietsverkeer

Belangrijk uitgangspunt van de centrumvisie is dat meer ruimte wordt gegeven aan voetgangers en fietsers door het shared space principe (zie paragraaf 5.1) leidend te maken bij de inrichting. Dit verdient aandacht in relatie tot recreatie en toerisme, horeca en het groeiend aantal elektrische fietsen (en daarmee gepaard gaande grotere actieradius van mensen in de regio). Daarom is het verbeteren van de bereikbaarheid en parkeervoorzieningen voor fietsers een van de speerpunten.

- De aanwezige aantrekkelijke fietsroutes in het dorp worden het centrum ingetrokken.
- Op diverse plekken in het centrum worden ruime stallingsmogelijkheden gerealiseerd (incl. oplaadpunten voor elektrische fietsen). In ieder geval worden op het Prins Clausplein enkele (centrale) stallingsruimtes voorzien, dit op basis van fietsroutes. Ook bij supermarkten en op meerdere plaatsen in de Hogestraat en Kerkstraat fietsparkeerplekken toegevoegd. Nabij horeca/ Grenslandmuseum en de supermarkten worden ook laadmogelijkheden voor elektrische fietsen gerealiseerd.

Goede autobereikbaarheid van het centrum

De bereikbaarheid en aanrijroutes van het centrum hangen sterk samen met de uitwerking van de supermarktlocaties

(zie paragrafen 4.3 en 4.5). In dat kader zal nader verkeerskundig onderzoek plaatsvinden.

Uitgangspunt is dat het bezoekersverkeer vanuit de verschillende windrichtingen als volgt wordt geleid:

- **Bezoekers vanuit Suderwick:** leiden via Heelweg, Kwikkelstraat en Hogestraat richting supermarkt en Prins Clausplein en doorrijden naar Aaltenseweg voor bezoek noordelijk deel centrum. Dus niet via Kwikkelstraat.
- **Bezoekers vanuit Breedenbroek/De Heurne:** leiden via Terborgseweg voor bezoek noordelijk deel centrum en via Nieuwstraat en Burgemeester Haverkampstraat voor zuidelijk deel centrum en supermarkt MGW.
- **Bezoekers vanuit Aalten:** leiden via Aaltenseweg voor bezoek noordelijk deel centrum en via Hogestraat voor zuidelijk deel centrum en supermarkten.
- **Bezoekers vanuit zuidwestelijke richting:** leiden via Anholtseweg en Weversstraat richting supermarkt MGW/zuidelijk deel centrum en via Heelweg/Kwikkelstraat/Hogestraat voor bezoek supermarkt/Prins Clausplein en noordelijk deel centrum.

De **centrumtrees** zijn dan de rotonde Hogestraat, Terborgseweg en Aaltenseweg, kruising Anholtseweg/Weverstraat, Burgermeester Haverkampstraat en kruising Heelweg/Kwikkelstraat. Rond deze punten en langs de aanrijroutes naar het centrum wordt de openbare ruimte verbeterd met (waar mogelijk) meer groen en bijvoorbeeld sfeerverlichting, banieren en/of kunstelementen om zo het centrumgevoel te benadrukken (zie Visiekaart).

Verkeerscirculatie in het centrum

- **Behoud tweerichtingsverkeer:** Om de goede bereikbaarheid van het centrum te waarborgen.
- De **Hogestraat blijft toegankelijk voor autoverkeer**, ook op marktdagen.

- **Voetgangers en fietsers krijgen meer de ruimte.** Dit krijgt vorm door een inrichting volgen het shared space principe, waarmee wordt uitgestraald dat autoverkeer te gast is (30 k/m uurzone). Dit in combinatie met andere maatregelen (zoals groen) die het (gevoel van) verkeerssnelheid in centrum beperken.
- De **toegankelijkheid van het medisch centrum voor de noodhulpdiensten** blijft geborgd vanaf de Burgemeester Haverkampstraat – Raadhuisstraat. Bij de uitwerking van de inrichting van de langzaamverkeersroute via het Wegwijzerterrein wordt onderzocht of ook deze route in noodgevallen door ambulance/hulpdiensten gebruikt kan worden, waarbij het bestaande recht van overpad van bewoners aan de Hovenstraat gewaarborgd moet blijven.

Verkeerssituatie verbeteren

- **Gebied rond rotonde Willem van Oranje** (zie Visiekaart, punt 1): Verbeteren van de verkeerssituatie (o.a. kritisch bekijken van aansluiting van de rotonde met de Fietsstraat Maurits Prinsstraat en bestand groen op rotonde) en een impuls geven aan de ruimtelijke kwaliteit (o.a. groen en uitstraling garage Sloetjes). Daarbij wordt het Kulturhus ruimtelijk en qua uitstraling en zichtbaarheid meer aangehaakt op het centrum.
- **Verkeerssituatie Allee en kruispunten met Prins Bernardstraat en Heelweg** verbeteren. Dit wordt meegenomen de herinrichting van de Alleeweg, die voor 2025 op de planning staat.
- **Reguleren bevoorradend verkeer en (pakket)bezorging** zodat overige gebruikers niet gehinderd worden.

Optimaliseren parkeergelegenheid

- **Wilhelminastraat:** Het streven is om tegenover de geoptimaliseerde supermarktoecatie op de hoek Hogestraat-Wilhelminastraat circa 70 nieuwe parkeerplaatsen te realiseren.
- **Wegwijzer:** Uitgangspunt bij de ontwerpogave voor de Wegwijzer locatie is het toevoegen van parkeerplaatsen voor centrumbezoekers.
- **MGW** locatie: Bij realisatie van een supermarkt op de MGW locatie wordt ruim parkeren gefaciliteerd.

Overige aandachtspunten:

- **Verbinden van parkeerplaatsen aan de achterzijde van de Expert/Kruidvat en Action.** Onderzocht wordt op welke manier de parkeerplaatsen achter de Action en het (private) terrein achter Kruidvat aan elkaar gekoppeld kunnen worden (zie Visiekaart, punt 2). Hierdoor ontstaat een groot bronpunt voor centrumbezoek aan de noordoostzijde. Daarbij wordt ook onderzocht in hoeverre een aanvullende koppeling met de parkeerplaats aan de Wilhelminastraat (t.b.v. supermarkt) mogelijk is. Dit in de vorm van een voetgangersverbinding (zie Visiekaart, punt 3).
- **Parkeerterrein Action:** Verbeteren ruimtelijke (beeld)kwaliteit, en herkenbaarheid ontsluiting parkeerterrein.
- **Parkeerterrein achter Kruidvat:** Onderzocht wordt of een extra voetgangersdoorsteek naar de Hogestraat mogelijk is (zie Visiekaart, punt 4).
- De **vindbaarheid van parkeerlocaties** in het centrum wordt verbeterd door in de winkelstraat met eenduidige (gevel)signing attentiewaarde te creëren voor de parkeerlocaties achter de winkels.
- **Invoeren parkeerregulering:** om parkeerdruk vanuit langparkeerders tegen te gaan (met uitzondering van

private terreinen). Uitgangspunten zijn: 2 uur voor kort-parkeren in het kernwinkelgebied (Prins Clausplein, Hogestraat, Kerkstraat), 3 of 4 uur op de parkeerterreinen in het centrum, daarbuiten vrij parkeren.

- **Elektrische auto's:** Op diverse plekken in het centrum worden laadpalen / parkeerplekken voor elektrische auto's gerealiseerd. Niet op locaties waar kort parkeren de voorkeur heeft, zoals op het Prins Clausplein of lang-parkeren in Kerkstraat en Hogestraat. Locaties die meer geschikt zijn bevinden zich aan de rand.

Figuur 16: Huidig parkeerterrein winkels achter Hogestraat

8 Grensligging & toerisme

De rust van het buitengebied

De Achterhoek heeft een groot buitengebied. In dit buitengebied is er prachtige natuur, rust en ruimte, cultuurlandschappen en tevens is dit het thuis van de agrarische sector. Je kunt er heerlijk fietsen, wandelen en al snel kom je in aanraking met de geschiedenis van de streek, zoals in de kern Dinxperlo. **De rust en ruimte zijn elementen om te koesteren en uit te dragen.** Die dienen samen te vloeien met een levendige en aantrekkelijke dorpskern, waar het sfeervol vertoeven is.

Recreatie en toerisme versterken

Dinxperlo heeft op verschillende fronten een rijke geschiedenis, wat in veel gevallen verbonden is aan de grens. Neem het **smokkelverleden** wat een belangrijke rol heeft gespeeld bij het bedrijven van handel. Maar ook de **oorlogen** hebben zichtbare en niet zichtbare herinneringen achtergelaten in het dorp. **De toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht is aanwezig maar wordt niet in volle potentie benut.**

Om dit te versterken, is het belangrijk om het centrum op te poetsen, het voorzieningenniveau te versterken en de prachtige parels uit te lichten.

Het versterken van de toeristisch-recreatieve economie is deels afhankelijk van het aanbod aan verblijfsaccommodaties en dagrecreatieve bestemmingen. Dit deel van Nederland staat niet bekend vanwege het uitgebreide aanbod, maar is er wel een trend waarneembaar van een uitbreiding van het aanbod. Ook in het centrum van Dinxperlo en in het buitengebied is een trend waarneembaar van de ombouw van agrarische activiteiten naar leisure en verblijf.

Maar ook de **dagrecreant** mag niet worden vergeten. Onze toegenomen actieradius via bijvoorbeeld de elektrische fiets maakt het mogelijk dat we steeds grotere afstanden kunnen afleggen. Zo is de Duitse stad Bocholt op circa 11 kilometer gelegen en dus eenvoudig binnen handbereik.

Grensligging en historie zichtbaar maken

Wat Dinxperlo uniek maakt, is de bijzondere grensligging. Al honderden jaren komen de Duitse en Nederlandse cultuur en mentaliteit bij elkaar in Dinxperlo en in Suderwick. Deze grensligging is de kern van het (voort)bestaan en kan nog beter worden benut. Het is zaak om hier vanuit toeristisch-recreatief perspectief maximaal gebruik van te maken. Er zijn volop verhalen over de bijzondere situatie, zoals:

- Het ontstaan van de grens en de bij tijd en wijle aanpassingen/afsluitingen van de grens in de periode van de zestiende tot de twintigste eeuw
- De gesloten grenzen tijdens de oorlogen
- De verwoestingen tijdens de oorlogen en de wederopbouwperiode
- De diverse smokkelroutes
- Het openen van de grenzen
- Het dagelijks leven tussen Duitsers en Nederlanders
- Et cetera

Tegelijkertijd kan de natuurlijke samensmelting tussen Nederland en Duitsland ook vanuit bestuurlijk perspectief worden benut. Door de unieke geografische ligging en de internationale betrekkingen kunnen de kernen **internationale proeftuin** zijn voor de bestuurlijk Duits-Nederlandse samenwerking.

Figuur 17: Huidige aanduiding grensligging

De afgelopen 10 jaar is daarnaast ingezet op het **'beleefbaar' maken van de grens** door o.a. het toevoegen van informatiepanelen (tweetalig), markeringen, zichtbaar maken van grensstenen et cetera. Rond de Heelweg kun je als bezoeker zodoende zeker niet om de grens heen. Ook het toevoegen van themaroutes en ander foldermateriaal (eveneens tweetalig) aan het aanbod van de VVV vormen een impuls voor de marketingkracht van de grens.

De grensligging verdient ook fysiek meer nadruk in het centrum, naar het voorbeeld van de Heelweg. Dit is relevant voor de vele dagelijkse/wekelijkse Duitse bezoekers, maar ook vanuit een toeristisch perspectief. Maatregelen zijn o.a.

- Het verbeteren van de zichtbaarheid van het Grenslandmuseum
- Verbeteren van de informatievoorziening en het welkomgevoel voor Duitse bezoekers en toeristen
- Realiseren van Duitse bewegwijzering voor parkeren en voorzieningen
- Bewegwijzering richting de grens ('grenspaaltjes')
- Foto's van het rijke grens- en wederopbouwverleden in de openbare ruimte.
- Speelvoorzieningen voor kinderen die qua vormgeving inspelen op het thema 'grens' (bijv. elementen als een slagboom, grenswachthuisje, etc.).

Marketing & promotie: grenzeloos genieten

Er liggen veel kansen op het gebied van (grensoverschrijdende) marketing, promotie, evenementen en arrangementen. Een goede en professionele samenwerking tussen partijen is hiervoor een randvoorwaarde (zie hoofdstuk Samenwerking).

- Versterken van de vrijdagmarkt door meer in te zetten op activiteiten in combinatie met horeca en winkels.
- Evenementen in centrum en rondom markt
- Meer overnachtingsmogelijkheden

In het volgende hoofdstuk meer hierover.

Service en gastvrijheid

De service en gastvrijheid van de Dinxperloërs (zowel inwoners als ondernemers) worden breeduit geroemd. Een bezoek aan Dinxperlo voelt vertrouwd en voor veel bezoekers als thuiskomen. **Deze intrinsieke waarden komen nog onvoldoende tot uiting in een bruisende omgeving. Ook in fysieke zin dient het centrum service en gastvrijheid uit te stralen.** Bijvoorbeeld via een andere benadering van de mobiliteit in het centrum. De focus gaat de komende periode meer liggen op de fietser en de voetganger. De auto is meer te gast.

Weekmarkt

Misschien wel hét product dat het meeste symbool staat voor het toerisme en de grensligging is de weekmarkt.

De wekelijkse warenmarkt op vrijdag trekt wekelijks duizenden bezoekers naar Dinxperlo, 75% daarvan is woonachtig in Duitsland. De markt in Dinxperlo is uitgeroepen tot de Beste Markt van Nederland 2018 in de categorie 'middelgrote markten'. De kracht is enorm. De afgelopen jaren is de aansturing van de markt volledig verzelfstandigd via een stichting. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting in een onafhankelijke marktmeester, een eigen marketingbudget en het zelf organiseren van activiteiten (circa 40 per jaar).

Het verder versterken van de weekmarkt is als centrale ambitie geformuleerd in voorliggende visie. De aandacht voor zo'n unieke trekker mag nimmer verslappen. **Versterking dient niet direct te worden gezocht in uitbreiding (in aantal kramen of naar locatie) maar in de kwaliteit van het aanbod, de samenwerking met de gevestigde ondernemers**

in het centrum en het vergroten van het bereik via marketing en communicatie in de regio Achterhoek en over de grens.

De markt moet meer zijn dan een bestemming voor koopjesjagers maar kan ook een plek zijn waar het aanbod van de streek/regio zichzelf kan promoten. Balans in het aanbod is belangrijk voor de toekomstbestendigheid.

Een ander verbeterpunt is de natuurlijke samenwerking tussen de gevestigde ondernemers (detailhandel/horeca) en de markt. Er kan meer resultaat worden geboekt door het bundelen van promotie- en marketingkracht, bijvoorbeeld door het gezamenlijk aanbieden van arrangementen (boodschap doen, kopje koffie en bezoek museum), het vormgeven van een spaarprogramma en/of het gezamenlijk organiseren van entertainment.

9 Aan de slag met de visie

Met de centrumvisie stelt Dinxperlo zich tot doel de verblijfskwaliteit van het centrum voor bezoekers en inwoners te vergroten. Een plek waar het prettig en sfeervol vertoeven is. Ook een plek waar alle modaliteiten welkom zijn, maar waar het belang van de fietser en de voetganger groeit. Tot slot is het centrum ook in de toekomst de plek om een boodschap te doen en waar commerciële functies geclusterd zijn. Om deze doelstellingen te bereiken is een uitvoeringsstrategie noodzakelijk. Wat gaan we doen, wanneer en welke rol hebben alle stakeholders hierbij.

Met deze visie zijn de kaders aangegeven van de wenselijke ontwikkelingsrichtingen. **Nieuwe initiatieven zullen zoveel mogelijk gezamenlijk tot stand moeten komen**, dus met de gemeente, met investeerders, met ondernemers en vastgoedpartijen. Maar natuurlijk ook met bewoners, zodat de participatie niet alleen beperkt blijft tot het proces van totstandkoming van de visie, maar doorloopt in de uitvoering. Het is daarom noodzakelijk dat alle partijen samen met de gemeente zowel op centrumniveau als op het niveau van deelgebieden met elkaar samenwerken en afstemmen. **De uitvoeringsstrategie die ingezet moet worden zal per thema/gebied verschillen. Dit geldt tevens voor de instrumenten die gebruikt kunnen worden.**

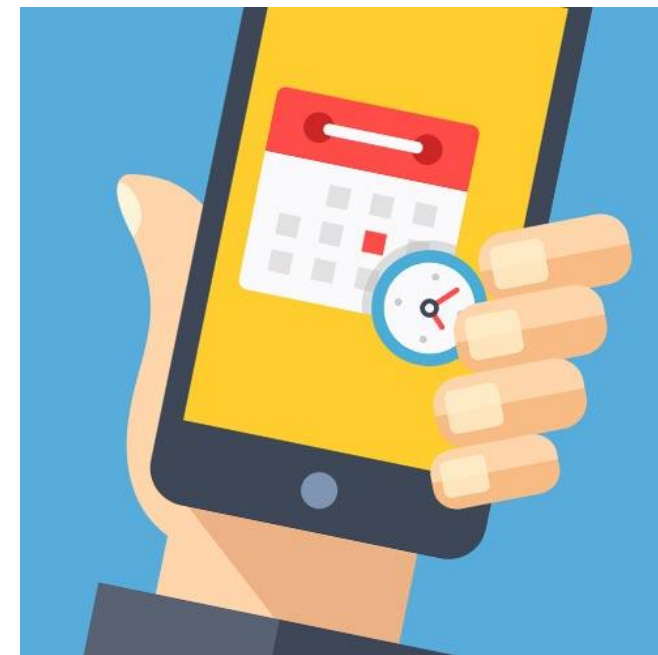
Het is daarbij goed om te constateren dat op verschillende onderdelen direct de daad bij het woord wordt gevoegd. Er wordt namelijk in de zomer van 2020 al in gezamenlijkheid al gewerkt aan de volgende verdiepingen die in deze visie zijn genoemd:

- Verkenning naar herontwikkeling huidige locaties Aldi
- Verkenning naar mogelijkheden verplaatsing supermarkt naar de MGW locatie
- Verkenning naar de ontwikkelmogelijkheden van de Wegwijzer locatie
- Opstellen profielschets voor een aan te stellen dorpsmanager

Een goede samenwerking tussen gemeente, ondernemers, bewoners, vastgoedeigenaren en andere betrokkenen is een randvoorwaarde om gestelde doelen te verwezenlijken. Binnen het centrum zijn er belangen van ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners van het centrum en gemeente.

Om alle partijen een stem te geven in de ontwikkeling en uitvoering is het belangrijk om een goede organisatiestructuur neer te zetten. Vanuit deze structuur kunnen belangen een plek krijgen en kunnen we met elkaar acties uitvoeren en continuïteit waarborgen.

Op de volgende pagina's worden de kansrijke acties geclusterd naar thema en locatie.

Ambitie / project	Wat?	Wie?	Trekker?	Wanneer?
Nieuw dorpshart Prins Clausplein	<ul style="list-style-type: none"> Uitwerken ontwerp i.c.m. begroting voor Prins Clausplein Onderdeel daarvan is ook het zichtbaar maken van de grensligging en historie. In gesprek met o.a. Grenslandmuseum Specifiek aandacht voor betrekken omgeving kerk in ontwerp Uitbreiden horecafunctie met terras Tijdelijk experimenteerruimte faciliteren om de mogelijkheden voor de nieuwe huiskamer van Dinxperlo te verkennen. 	<p>Gemeente Grenslandmuseum</p> <p>Gemeente / kerk Ondernemers / gemeente Alle stakeholders</p>	<p>Gemeente Grenslandmuseum</p> <p>Gemeente Ondernemers Ondernemers / belangenverenigingen</p>	<p>Na vaststellen visie najaar 2020 (alle acties)</p>
Compact centrum	<ul style="list-style-type: none"> Clusteren van commerciële functies in het gedefinieerde centrumhart Verkennen van transformatiekansen, met name in zuidelijk deel Hogestraat en Kerkstraat en Raadhuisstraat Verkennen van transformatiekansen locaties buiten centrumgebied Onderzoeken haalbaarheid subsidieregeling transformatie en verplaatsing 	<p>Gemeente / ondernemers Gemeente / vastgoed</p> <p>Gemeente / ondernemers Gemeente</p>	<p>Gemeente Vastgoed</p> <p>Gemeente Gemeente</p>	<p>Doorlopend (alle acties)</p>
Herinrichting openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> Start met herinrichtingsvoorstellen Hogestraat en Kerkstraat waarbij het shared space principe leidend is Bij herinrichting rekening houden met minder validen, bijvoorbeeld via het waarborgen van een brede doorgang en zo min mogelijk hoogteverschillen Vernieuwen en toevoegen van verblijfsmogelijkheden (niet-commercieel) van duurzame kwaliteit Uitwerking plan voor ingrepen centrumtrees t.b.v. verbetering welkomgevoel, waaronder onder meer het gebied rond rotonde Willem van Oranje Uitbreiden sfeer-/avondverlichting t.b.v. uitstraling en veiligheid Uitbreiden speelvoorzieningen voor kinderen (o.a. Prins Clausplein en Wegwijzer) 	<p>Gemeente met stakeholders Gemeente / belangenorganisaties / Figulus Gemeente</p> <p>Gemeente met stakeholders Gemeente/ondernemers Gemeente met stakeholders</p>	<p>Gemeente</p> <p>Gemeente</p> <p>Gemeente</p> <p>Gemeente</p> <p>Ondernemers Gemeente</p>	<p>2021-2025</p> <p>Doorlopend</p> <p>2021-2025</p> <p>2021-2022</p> <p>Najaar 2020 2021-2025</p>
Vergroenen en klimaat	<ul style="list-style-type: none"> Aanwijzen locaties in centrum waar tijdelijk groen gefaciliteerd kan worden via bakken Aanwijzen locaties geschikt voor permanent groen (tegel eruit, groen erin) Aanwijzen locaties geschikt voor gevelgroen Onderzoeken haalbaarheid groenleerprojecten (zoals educatie basisonderwijs) 	<p>Gemeente met stakeholders (alle acties)</p>	<p>Initiatieven kunnen uit verschillende stakeholders komen</p>	<p>Na vaststellen visie najaar 2020 (alle acties)</p>
Kwaliteitsimpuls vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> Aanpak van gevel(reclames) en uitstallingen (incl. dichtgeplakte etalages) Onderzoeken haalbaarheid subsidieregeling impuls uitstraling vastgoed (winkelpuien en bovenwoningen) Onderzoeken van (collectieve) verduurzaming Onderzoeken hoe expeditie hoven aantrekkelijker kunnen worden aangekleed 	<p>Ondernemers/vastgoed Gemeente</p> <p>Gemeente/ondernemers/vastgoed Vastgoed</p>	<p>Ondernemers/vastgoed Gemeente</p> <p>Gemeente/ondernemers/vastgoed Vastgoed</p>	<p>Doorlopend 2021</p> <p>2021</p> <p>2021</p>

Ambitie / project	Wat?	Wie?	Trekker?	Wanneer?
Ontwikkeling Aldi-locatie	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken haalbaarheid, inclusief verkeerskundig onderzoek 	<i>Gemeente en Vastgoedeigenaar</i>	<i>Vastgoedeigenaar</i>	<i>Zomer 2020</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Speciale aandacht voor beoogde parkeerlocatie aan Wilhelminastraat 7 en verbinding met supermarkt 	<i>Gemeente en vastgoedeigenaar</i>	<i>Gemeente</i>	<i>Zomer 2020</i>
Ontwikkeling Metaalgaasweverij	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken haalbaarheid, inclusief afstemming met Provincie 	<i>Gemeente en vastgoedeigenaar</i>	<i>Vastgoedeigenaar</i>	<i>Zomer 2020</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Voorstellen voor verbinding met centrum via Wegwijzer-terrein 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>2021</i>
Ontwikkeling Wegwijzer-terrein	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van locatie- en haalbaarheidsstudie, waaronder inrichting als 'beweegpark' en koppeling met transformatie Raterink-blok 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>Na vaststellen visie najaar 2020 (alle acties)</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek mogelijkheid verbinding Hovenstraat – gezondheidscentrum 	<i>Gemeente en vastgoedeigenaar</i>	<i>Gemeente</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> Beeldkwaliteitseisen opstellen 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	
Parkeren	<ul style="list-style-type: none"> Verbeteren attentiewaarde parkeerlocaties d.m.v. (gevel)signing 	<i>Gemeente en vastgoedeigenaar</i>	<i>Vastgoedeigenaar</i>	<i>2021</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken haalbaarheid van verbinding parkeerterreinen achter Action en Kruidvat, (voetgangers)verbinding met parkeerterrein Wilhelminastraat 7 en extra voetgangersdoorsteek naar Hogestraat. 	<i>Gemeente en vastgoedeigenaar</i>	<i>Vastgoedeigenaar</i>	<i>2021-2022</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Invoeren van parkeerregulering 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>2021-2022</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Uitbreiden stallingsmogelijkheden fiets (inclusief voorzieningen elektra) 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>2021-2025</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Uitbreiden parkeervoorzieningen elektrische voertuigen 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>2021-2025</i>
Bereikbaarheid / mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken haalbaarheid uitbreiding electrokar voor personen met vervoersbeperking 	<i>Zorginstellingen</i>	<i>Zorginstellingen</i>	<i>2021</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Fietsroutes in de regio en buiten het centrum doortrekken naar het centrum 	<i>Gemeente met St. Achterhoek Promotie / VVV</i>	<i>Gemeente</i>	<i>2021-2025</i>
	<ul style="list-style-type: none"> Bezoekersverkeer via signing consequent leiden naar centrumlocaties 	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>2021-2015</i>
Optimaliseren weekmarkt	<ul style="list-style-type: none"> Versterken aantrekkelijkheid marktlint door aanpak vrije plekken (bv. met terras) Ontwikkelen arrangementen met gevestigde ondernemers in centrum Gezamenlijk ontwikkelen, uitvoeren en promoten van evenementen met bestaande ondernemers in centrum 	<i>Stichting Markt</i> <i>Stichting Markt en ondernemers</i> <i>Stichting Markt en ondernemers</i>	<i>Stichting Markt</i> <i>Ondernemersfonds</i> <i>Ondernemersfonds</i>	<i>Direct (alle acties)</i>

Ambitie / project	Wat?	Wie?	Trekker?	Wanneer?
Grenstoerisme / recreatie	• Doorontwikkeling bestaande toeristische producten zoals fiets- en wandelroutes	<i>St. Achterhoek Toerisme / VVV</i>	<i>St. Achterhoek Toerisme</i>	<i>Doorlopend</i>
	• Ontwikkelingen nieuwe toeristische routes, zoals over de wederopbouw architectuur	<i>St. Achterhoek Toerisme / VVV</i>	<i>St. Achterhoek Toerisme</i>	<i>Doorlopend</i>
	• Versterken zichtbaarheid VVV door onderzoeken van mogelijkheid uitbreiding openings-tijden (met name op vrijdag en tijdens activiteiten/evenementen)	<i>VVV</i>	<i>VVV</i>	<i>2021</i>
	• Grenskarakter/geschiedenis in beeld brengen in centrum	<i>Gemeente / Grensland-museum</i>	<i>Grenslandmuseum</i>	<i>Doorlopend</i>
	• Faciliteren nieuwe verblijfsaccommodaties in beleid en regelgeving	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	<i>Doorlopend</i>
Samenwerking	• Het verbinden van bestaande individuele collectieven op basis van overeenkomstige doelstellingen	<i>Gemeente met stakeholders</i>	<i>N.v.t. (gezamenlijk)</i>	<i>Direct (alle acties)</i>
	• Speciale aandacht voor versterken weekmarkt met gevestigde ondernemers centrum (zie optimalisatie weekmarkt)	<i>Stichting Markt en ondernemers</i>	<i>Stichting Markt</i>	
	• Speciale aandacht voor intensiveren samenwerking horeca onderling en horeca met winkeliers	<i>Ondernemers</i>	<i>Ondernemersfonds</i>	
	• Speciale aandacht voor continueren professionaliseringslag in samenwerking Stichting Achterhoek Promotie en VVV	<i>St. Achterhoek Promotie / VVV</i>	<i>St. Achterhoek Promotie</i>	
	• Aanstellen van een professioneel centrum- of dorpsmanager op basis van een gezamenlijk opgesteld functieprofiel	<i>Gemeente met stakeholders</i>	<i>Ondernemersfonds</i>	
• Ontwikkelen van een gezamenlijk projecten- en activiteitenplan voor het centrum	<i>Ondernemers</i>	<i>Ondernemersfonds</i>		
Sociaal maatschappelijk / Participatie	• Onderzoek haalbaarheid beweegpark of volkstuin/moestuin onderhouden via burgerparticipatie	<i>Bewoners / belangenvereniging</i>	<i>Bewoners / belangenvereniging</i>	<i>2021-2022</i>
	• Versterken dorpscohesie door interactie jong en oud	<i>Figulus</i>	<i>Figulus</i>	<i>Direct 2021</i>
	• Toevoegen 'ideeënbus centrum Dinxperlo' voor participatie	<i>Gemeente</i>	<i>Gemeente</i>	

Bijlage 1

Participatie

Bijlage 1: Participatie

Startschot in Kulturhus

In december 2019 hebben de bureaus StadsKracht en BRO zich gepresenteerd tijdens een goed bezochte bijeenkomst in het Kulturhus.

Schouw

In januari 2020 is een centrumschouw georganiseerd met tientallen aanwezigen, met allerlei achtergronden. In twee groepen zijn allerlei locaties in het centrum bezocht en verhalen van de aanwezigen aangehoord.

Ondernemersenquête

De resultaten van een enquête onder alle ondernemers in het centrum zijn opgenomen in het analyserapport.

Gesprekkenronde

In de periode januari tot mei hebben tientallen gesprekken plaatsgevonden met ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners, vertegenwoordigers van de gemeente en andere betrokkenen/geïnteresseerden. Tijdens de presentatie van de aanpak van de visie in december 2019 heeft iedereen zich kunnen aanmelden. Daar is opvolging aan gegeven via berichten in de media. Een gebundelde samenvatting van de gesprekken is opgenomen in het analyserapport.

Reacties op scenario's online website gemeente Aalten maart en april 2020

30 officiële reacties binnengekregen per email:

- Scenario Niets doen: 0 voorkeuren
- Scenario 1 Jumbo naar Wegwijzer en Aldi in centrum: 3 voorkeuren. Belangrijkste argument daarbij is de ligging

dichtbij het centrum zodat de kans op combinatiebezoek wordt vergroot.

- Scenario 2 Jumbo naar Metaalgaasweverij en Aldi in centrum: 14 voorkeuren. Belangrijkste argumenten daarbij zijn het behoud van een moderne supermarkt in het dorp voor:
  - Combinatiebezoek overige aanbod.
  - Sociale component.
  - Levendigheid in centrum.
 Daarnaast zien de voorstanders dat de MGW locatie meer voordelen biedt dan de Wegwijzer locatie. Er is meer ruimte om alle ruimteclaims op te vangen. Men vraagt wel aandacht voor een goede route via de Wegwijzer naar het centrum.
- Scenario 3 Jumbo & Aldi naar Metaalgaasweverij: 13 voorkeuren. Belangrijkste argument is zoveel mogelijk verkeer uit het centrum, er wordt gerefereerd aan voorbeelden in Ulft en Aalten en consumentengemak door twee supermarkten naast elkaar. Met betrekking tot de Aldi locatie klinkt meermaals de suggestie om de Action daar te vestigen.

Werkgroepen

Gedurende het gehele proces hebben een tweetal werkgroepen gefungeerd als participatie middel. De werkgroepen zijn individueel twee keer bij elkaar geweest (waarvan één keer digitaal door de corona maatregelen) en er is een gezamenlijke bijeenkomst met de twee werkgroepen georganiseerd. Aan hen is steeds de voortgang gerapporteerd middels presentaties. Gekoppeld aan reflectie. Hieronder zijn de leden van de werkgroep opgesomd.

Funciemix & Inrichting

1. Mevr. J. van Kooten Bannink (Jacquelines tassen)
2. Mevr. J. van Dijk (weekmarkt Dinxperlo)
3. Dhr. C. Heezen (Heezen wonen)
4. Dhr. M. Takke (Harm Takke Tweewielers)
5. Dhr. T. Diepenbroek (Grenslandmuseum)
6. Dhr. R. Rath (Eten bij Rico - Prins Clausplein)
7. Dhr. W. Arentz (Jumbo)
8. Dhr. B. Raterink (Raterink/Marskramer)
9. Mevr. J. Hallen (vastgoedeigenaar)
10. Dhr. T. Heesen (PG kerk)
11. Dhr. G. Mastenbroek (vastgoedeigenaar/Gezondheidscentrum)
12. Vastgoedeigenaar panden Hogestraat

Activiteiten & Promotie

1. Mevr. H. Termaat: (Stichting Achterhoek Toerisme)
2. Mevr. E. Houthuizen (LEF)
3. Mevr. K. van Langen (Kris# Interieur en advies)
4. Dhr. R. Heezen (vastgoedeigenaar)
5. Dhr. W. Brandt (Dinxperwick)
6. Dhr. B. Berendsen (Dinxpers Belang)
7. Dhr. H.J. Freriks (weekmarkt Dinxperlo)
8. Dhr. K. Nederlof (Envelopprint)
9. Dhr. G. van Veen (Ondernemersfonds)
10. Mevr. L. Bosman (KadoGeregeld)

Begeleidingscommissie

Naast de werkgroepen is er een begeleidingscommissie actief geweest. De begeleidingscommissie heeft o.a. meegelezen met de concept rapporten van de adviseurs. Tijdens een drietal bijeenkomsten is daar reflectie op gegeven. Onderstaande de namen van de leden van de commissie.

1. Dhr. H. Takke (IODUS)
2. Dhr. G. van Veen (Ondernemersfonds)
3. Dhr. L. Nederlof (vertegenwoordiger industriekring)
4. Dhr. S. Rexwinkel (Figulus Welzijn)
5. Mevr. M. Geessinck (De Woonplaats)
6. Mevr. E. Koenders (gemeente Aalten)
7. Mevr. A. van Straten (gemeente Aalten)
8. Dhr. R. Hulshof (gemeente Aalten)
9. Dhr. R. Pardijs (gemeente Aalten)

Participatieronde

We willen breed draagvlak voor het plan voor het centrum. Daarom lassen we een extra participatieronde in, om onze inwoners, belanghebbenden en andere belangstellenden de gelegenheid te bieden om te kunnen reageren.

Op 13, 14, en 15 juli wordt in de Sint-Liboriuskerk op het Prins Clausplein van 19.30 - 22.00 uur, de concept visie met uitvoeringsagenda gepresenteerd en kunnen vragen worden gesteld. Zowel op deze avonden en tot 14 augustus kan een ieder reageren.

Na 14 augustus worden de reacties verwerkt en wordt de eindrapportage Visie centrum Dinxperlo met uitvoeringsagenda afgerond.

In september 2020 wordt de visie aan het college van Burgemeester en Wethouders ter besluitvorming voorgelegd, met als streven besluitvorming in de gemeenteraad oktober dit jaar.

Brede presentaties

Tijdens de periode van inspraak worden drie algemene presentatiebijeenkomsten georganiseerd in het centrum. De momenten zijn voor alle geïnteresseerden toegankelijk. De bureaus StadsKracht en BRO lichten de visie toe.

Bijlage 2

Afwegingsmatrix boodschappenstructuur

Bijlage 2: Afwegingsmatrix

Tabel 1 Afwegingsmatrix scenario's vanuit variabele supermarktplocaties

Onderwerp	Nulscenario: Niets doen	Scenario 1: Boodschappen doen in aantrekkelijk centrum	Scenario 2: Optimaliseren boodschappenfunctie aan rand en in kern	Scenario 3: Boodschappen aan de rand en verblijven in de kern
Bijdrage vitaliteit centrum (economisch)	Geen optimalisatie van het boodschappenaanbod. Er vinden geen investeringen plaats door vastgoedeigenaren en ondernemers, het supermarktvraagstuk blijft het dorp gijzelen en de leegstand snel zal oplopen. Op termijn is een vertrek van Aldi uit centrum te verwachten, vanwege de te kleine winkel. Het aantal bezoekers aan het centrum neemt af.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Behoud van moderne supermarkt in het hart van het dorp geeft levendigheid en dynamiek. Het brengt een vergroting van de binding van bewoners aan het centrum met zich mee en bezoekersstroom van ca. 10.000 - 12.000 bezoekers per week. De kans op combinatieverkopen met andere winkels in de nabijheid is bij verplaatsing van de entree ca. 40 - 50%. Een afname ten opzichte van de huidige situatie (> 50%). • <i>Wegwijzer</i>: De kans op combinatieverkopen met andere winkels in de nabijheid neemt toe van nihil tot maximaal 20%. Combinatiebezoek blijft beperkt doordat direct nabijgelegen winkelaanbod beperkt is en supermarktentree afgewend is van het centrum. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Behoud van moderne supermarkt in het hart van het dorp geeft levendigheid en dynamiek. Het brengt een vergroting van de binding van bewoners aan het centrum met zich mee en bezoekersstroom van ca. 10.000 - 12.000 bezoekers per week. De kans op combinatieverkopen met andere winkels in de nabijheid is bij verplaatsing van de entree ca. 40 - 50%. Een afname ten opzichte van de huidige situatie (> 50%). • <i>MGW</i>: De kans op combinatieverkopen met andere winkels in de nabijheid neemt toe van nihil tot ca. 10%. 	<ul style="list-style-type: none"> • Door verplaatsing van een supermarkt uit het centrum komt het overgebleven aanbod in het centrum sneller onder druk te staan, waardoor verdere leegstand zal ontstaan. De kans op combinatiebezoek met winkels in het centrum neemt af tot minder dan 10%. Een forse afname ten opzichte van de huidige situatie (> 50%). Met name doordeweeks zullen bezoekersaantallen in het centrum lager liggen. • Combinatiebezoek tussen supermarkten onderling zal toenemen (complementariteit full service en discounter).
Ruimtelijke kwaliteit en verblijfsklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Een toename van leegstand, braakliggende ontwikkellocaties en achterwege blijven van investeringen werken verloederend en verpaupering in de hand, en daarmee een afname van de ruimtelijke kwaliteit en verslechtering van het verblijfsklimaat. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door herontwikkeling van hoek van verouderde pand Aldi-supermarkt. Draagt ook bij verbetering verblijfsklimaat op het Prins Clausplein. • <i>Wegwijzer</i>: Potentiële aantasting van de dorpshistorische structuur en de aanwezige cultuurhistorische kwaliteiten. Doordat supermarktentree afgewend ligt draagt ontwikkeling niet bij aan een verbetering van het verblijfsklimaat van het centrum. • <i>MGW</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit van zuidwestelijke entree van het dorp en centrum te verbeteren en verdere achteruitgang van uitstraling van de locatie te voorkomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door herontwikkeling van hoek van verouderde pand Aldi-supermarkt. Draagt ook bij verbetering verblijfsklimaat op het Prins Clausplein. • <i>Wegwijzer</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit en verblijfsklimaat van het centrum te verbeteren door ontwikkeling naar een groen verblijfsgebied en verbindingzone met speelgelegenheid, i.c.m. overloop voor parkeren en wonen. • <i>MGW</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit van zuidwestelijke entree van het dorp en centrum te verbeteren en verdere achteruitgang van uitstraling van de locatie te voorkomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Toename van leegstand in het centrum is te verwachten, evenals langdurige leegstand van het Aldi-pand. Dit werkt verloederend en verpaupering in de hand, en betekent een afname van de ruimtelijke kwaliteit en verslechtering van het verblijfsklimaat. • <i>Wegwijzer</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit en verblijfsklimaat van het centrum te verbeteren door ontwikkeling naar een groen verblijfsgebied en verbindingzone met speelgelegenheid, i.c.m. overloop voor parkeren en wonen. • <i>MGW</i>: Kans om ruimtelijke kwaliteit van zuidwestelijke entree van het dorp en centrum te verbeteren en verdere achteruitgang van uitstraling van de locatie te voorkomen.
Bijdrage vestigingsklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Het economisch vestigingsklimaat van het dorp verslechterd. • Onderlinge samenwerking tussen ondernemers in het dorp komt verder onder druk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vestigingsklimaat krijgt een impuls door optimalisering van het boodschappenaanbod zowel in als aan de rand van het centrum. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vestigingsklimaat krijgt een impuls door optimalisering van het boodschappenaanbod zowel in als aan de rand van het centrum. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het economisch vestigingsklimaat van het dorp verslechterd. • Onderlinge samenwerking tussen ondernemers in het dorp komt verder onder druk.

Onderwerp	Nulscenario: Niets doen	Scenario 1: Boodschappen doen in aantrekkelijk centrum	Scenario 2: Optimaliseren boodschappenfunctie aan rand en in kern	Scenario 3: Boodschappen aan de rand en verblijven in de kern
Parkeercapaciteit	Parkeersituatie in centrum verslechterd doordat het private parkeerterrein Wilhelminastraat 7 niet langer gebruikt kan worden.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Eigen parkeerterrein met ca. 70 plaatsen op Wilhelminastraat 7. Verbetering van de huidige situatie, waarin er slechts 35 eigen parkeerplaatsen zijn. De gewenste groei in parkeren/autobezoekers in relatie tot de uitbreiding kan gerealiseerd worden. • <i>Wegwijzer</i>: eigen parkeerterrein ca. 75 en 35 openbaar dubbelgebruik. Voldoet aan normen maar is minimaal. Er zijn knelpunten te verwachten op piekmomenten: vanuit bezoekersparkeren gezondheidscentrum en (op vrijdag) de weekmarkt. De gewenste groei in parkeren/autobezoekers ten opzichte van de huidige locatie van Jumbo kan niet volledig gerealiseerd worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: eigen parkeerterrein met ca. 70 plaatsen op Wilhelminastraat 7. Verbetering van de huidige situatie, waarin er slechts 35 eigen parkeerplaatsen zijn. De gewenste groei in parkeren/autobezoekers in relatie tot de uitbreiding kan gerealiseerd worden. • <i>MGW</i>: eigen parkeerterrein ca. 110-120. Voldoet ruim aan de normen. De gewenste groei in parkeren/autobezoekers ten opzichte van de huidige locatie van Jumbo kan gerealiseerd worden. Potentieel kan nog een overmaat aan parkeren gerealiseerd worden, waarmee deels het bezoekersparkeren van o.a. de weekmarkt opgevangen kan worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>MGW</i>: eigen parkeerterrein met ca. 175 plaatsen. Voldoet ruim aan de normen. De gewenste groei in parkeren/autobezoekers ten opzichte van de huidige locatie van Jumbo en Aldi kunnen gerealiseerd worden. • Parkeersituatie in centrum verslechterd doordat het private parkeerterrein Wilhelminastraat 7 niet langer gebruikt kan worden.
Verkeerssituatie		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Verkeersveiligheid is een (te onderzoeken) aandachtspunt. Voor het parkeerterrein moet een openbare weg overgestoken worden. Ook effecten van gewijzigde inpassing van bevoorrading te onderzoeken (ten opzichte van huidige situatie). • <i>Wegwijzer</i>: Voldoet minimaal aan normen en wettelijke vereisten. Mogelijk wel knelpunten te verwachten in combinatie met extra verkeersstromen bezoekers gezondheidscentrum. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aldi-locatie</i>: Verkeersveiligheid is een (te onderzoeken) aandachtspunt. Voor het parkeerterrein moet een openbare weg overgestoken worden. Ook effecten van gewijzigde inpassing van bevoorrading te onderzoeken (ten opzichte van huidige situatie). • <i>MGW</i>: Voldoet ruim aan normen en wettelijke vereisten. Scheiding van verkeersstromen bezoekers en bevoorrading. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>MGW</i>: Voldoet ruim aan normen en wettelijke vereisten. Er is ruime en overzichtelijk parkeercapaciteit en een scheiding van verkeersstromen van bezoekers en bevoorrading.
Bijdrage leefbaarheid	Bij vertrek supermarkt uit centrum neemt de leefbaarheid van ouderen af.	Twee supermarkten in het centrum draagt bij aan de leefbaarheid van het centrum voor ouderen. Voor hen is het wenselijk een bezoek aan de supermarkt en andere winkels/voorzieningen op zo kort mogelijke afstand te combineren. Ook is een bezoek aan de supermarkt in het centrum van belang als sociale aangelegenheid.	Behoud van een supermarkt in het centrum draagt bij aan de leefbaarheid van het centrum voor ouderen. Voor hen is het wenselijk een bezoek aan de supermarkt en andere winkels/voorzieningen op zo kort mogelijke afstand te combineren. Ook is een bezoek aan de supermarkt in het centrum van belang als sociale aangelegenheid.	Door vertrek supermarkt uit centrum neemt de leefbaarheid van ouderen af.
Toekomstbestendigheid van supermarktlocatie	Op termijn is vertrek van Aldi uit centrum te verwachten, vanwege de te kleine winkel. De rest van het aanbod komt daarmee nog sneller onder druk komt te staan en verdere leegstand zal ontstaan.	Uitbreiding van beide supermarkten naar een moderne maat in combinatie met voldoende parkeergelegenheid en goede bereikbaarheid maakt de supermarkten toekomstbestendig.	Uitbreiding van beide supermarkten naar een moderne maat in combinatie met ruime parkeergelegenheid en goede bereikbaarheid maakt de supermarkten toekomstbestendig.	Uitbreiding van beide supermarkten naar een moderne maat in combinatie met ruime parkeergelegenheid en goede bereikbaarheid maakt de supermarkten toekomstbestendig.
Draagvlak onder stakeholders	Geen draagvlak vanuit participatie (werkgroepen, begeleidingscommissie en website)	Vrijwel geen draagvlak vanuit participatie (werkgroepen, begeleidingscommissie en website)	Meeste draagvlak vanuit participatie (werkgroepen, begeleidingscommissie en website)	Met name draagvlak vanuit participatie reacties via website.
Detailhandelsbeleid		Past binnen provinciale detailhandelsbeleid en regionale afsprakenkader.	Onzeker of Provincie en regio meegaan in ontwikkeling gezien detailhandelsbeleid en regionale afsprakenkader.	Onzeker of Provincie en regio meegaan in ontwikkeling gezien detailhandelsbeleid en regionale afsprakenkader.

Dit is een coproductie van Stadskracht & BRO

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Tegelen

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01